

МҰНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Бас редактор:

Бақытжан Исенғалиев

Бас редактордың орынбасары:

Екатерина Гребенникова

Редакциялық топ:

Махаббат Джайлғанова,
Диляра Қасымбекова,
Айнаш Тлеубаева,
Гүләйхан Ембердиева,
Ақтолқын Сұлтангереева.

Фотограф:

Андрей Тайгунов

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Главный редактор:

Бахытжан Исенғалиев

Заместитель главного редактора:

Екатерина Гребенникова

Редакционная группа:

Махаббат Джайлғанова,
Диляра Қасымбекова,
Айнаш Тлеубаева,
Гүләйхан Ембердиева,
Ақтолқын Сұлтангереева.

Фотограф:

Андрей Тайгунов

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Chief Editor:

Bakhytzhon Issengaliyev

Deputy Chief Editor:

Ekaterina Grebennikova

Editing staff:

Makhabbat Dzhaiganova,
Dilyara Kassymbekova,
Ainash Tleubayeva,
Gulyaikhon Yemberdiyeva,
Aktolkyn Sultangereeva.

Photographer:

Andrey Taigunov

МАЗМҰНЫ

4	Бес жұлдызды Спартакиада
10	Бақытжан Байтөресев: «Волейбол - бұл менің махаббатым және ауадай қажеттілігім».
12	We are the champions!
20	Баспасөз шолуы

СОДЕРЖАНИЕ

22	Пятизвездочная Спартакиада
28	Бахытжан Байтүресев: «Волейбол - это моя любовь и мой кислород».
29	We are the champions!
37	В зеркале СМИ

CONTENTS

39	Five-Star Olympics
44	Bakhytzhon Baitureyev: "Volleyball is my love and the air I breathe."
45	We are the champions!
51	Media coverage

Байланыстық ақпарат:

Қазақстан Республикасы, Алматы,
050059, Фурманов көшесі, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:

Республика Казахстан, Алматы,
050059, ул. Фурманова, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:

244-a Furmanov Street, 050059,
Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

БАС РЕДАКТОРДЫҢ СӨЗІ

Құрметті оқырмандар, әріптестер!

«Мұнайшы» журналының осы арнайы шығарылымы 29-30 қыркүйек аралығында Алматы қаласында өткен компанияның мыңдаған ұжымының өміріндегі басты спорттық оқиға - «ПетроҚазақстан» Спартакиадасына арналып отыр.

Осыдан алты жыл бұрын менің бірінші бастамаларымның бірі корпоративтік Спартакиаданы ұйымдастыру болатын.

Спартакиаданың басты міндеті - бұқаралық спортты дамыту, салауатты өмір салтын насихаттау, ішкі корпоративтік рухты нығайту болып белгіленді. Ал маңыздылығы жағынан кем түспейтін міндеттердің бірі - жастарды виртуалды әлемнен шынайы әлемге қайтару еді.

Бүгінде, кезекті 5-ші Спартакиаданың аяқталуымен бұл ойымыз жүзеге асты дегенге болады. Оны бұдан әрі дамытудың келесі кезеңі спорттың басқа да түрлерін қосу арқылы жарыстардың құрамын кеңейту болып отыр.

Корпоративтік Спартакиадаға біздің қызметкерлерімізбен бірге өзгелердің де қызығушылық танытып отырғаны қуантады. «Қазгермұнай» мен «Торғай-Петролеум» компаниялары оның тұрақты қатысушыларына айналды. Бұл жарыс сипатына жарқын көрініс беріп, жарысуға деген құлшынысты арттырды - нағыз спорттың өзі дәл осындай болуы керек.

Қазір біз жарыстың белсенді қатысушылары қызметтегі және салауатты өмір салтындағы еліктеуге тұрарлық үлгі болып, еңбек ұжымдарында лайықты түрде басты назарға іліккендігін қуана-қуана айтамыз.

Олардың барлығына ізгі ниетім мен құрметімді білдіремін.

Компанияның жоғарғы басқармасының зерделеуі мен қолдауын аса атап өтуге болады. Президент Вэй Юйсян Спартакиадалардың ашылуына, марапаттау салтанаттарына, жарысқа қатысушылармен бейресми түрде араласуға үнемі өзі қатысады. Әлбетте, бұл жарыстарға ерекше күш беретіні сөзсіз. Мерейтойлы Спартакиаданың белсенді қатысушылары ретінде ПҚОСИ Алматы филиалының басшысы Синь Чжунлинь ханым және вице-президент Цао Цзифань мырза, департамент директорлары, компания қызметкерлері қатысты. Мұндай қолдау бізге өте қымбат.

Спартакиаданың ұйымдастыруын әдеттегідей ПҚОСИ стратегиялық коммуникациялар департаменті ұжымының үздік жұмысын ерекше айтқым келіп отыр. Осындай іс-шараны өткізуде қанша еңбек, уақыт кететінін, тіпті жүйке тозатынын тек солар ғана біледі. Олардың ынта-жігерінің арқасында Спартакиаданың 5-жылдық мерейтойы нағыз спорт мейрамына айналды.

Бұл жолы Алматыда өткен жарыстардың керемет жағдайларымен Олимпиада ойындарының кейбіреуі ғана мақтана алады. АИБА Халықаралық Бокс академиясының және «Ақ Бұлақ» тау шаңғысы кешенінің басқармасы «ПетроҚазақстан» Спартакиадасының ең жоғары деңгейде өтуіне бар күшін салды.

Корпоративтік жарыстар тарихында алғаш рет ҚР Мәдениет және спорт министрі А. Мұхамедиялы мырза уақытының тығыздығына қарамастан Астанадан арнайы ұшып келіп, Спартакиаданың ашылу салтанатына қатысты.

Біз дәстүріміз бойынша, жарыс қатысушыларына деген құрмет белгісі ретінде елімізге және шетелге танымал спортшыларды шақырдық. Бақытжан Байтөреев волейбол әлемінде өте танымал. Азияның ең үздік ойыншысы және атақты «Бордо» мен «Пари Сен Жермен» клубтарында көп жылдар бойы ойнаған кезінде Францияның ең үздік волейболшыларының бірі деп танылған Бақытжан, менің ойымша, спортшылықтың, парасаттылықтың, сыпайылық пен әдептіліктің үлгісі болып табылады.

Қазақстандық жұлдызды жуп - Асхат Житкеев пен Елена Павлова көптеген жылдар бойы еліміздің спорттық даңқын шығарып, ұлғайтып келді. Қазақстанның ауыр салмақтағы үздік дзюдошысы Асхат пен волейболдан әйелдер құрамасының капитаны Елена біздің Спартакиадамызға қатысып, оны жайнатып жіберді. Бұл спорттық жанұя туралы «Мұнайшы» алдыңғы нөмірлерінің бірінде жазылған болатын.

Әрине, мұның барлығы осы кісілермен жеке, достық қарым-қатынастардың арқасында орын алды дегенге болады.

Біздің спорттық іс-шараларымызға үлкен спорттағы достарымды шақыру спорттық рух пен ымырасыз күреске деген көңіл-күйді, бұқаралық спортпен қатар жоғарғы табыстар спортын дамытуға себепкер болуына жетелейді деп есептеймін. Біздің әріптестеріміз бен олардың туысқандарының үлгі тұтып, еліктейтін дұрыс кумирлері болуы тиіс...

Бір жағынан, Қызылорда мен Шымкенттегі әріптестерімізге әлем спортының аңызына айналған - Серік Қонақбаев, Илья Ильин, Сейілда Байшақов, Юрий Голодов, Бақытжан Байтөреев, Елена Павлова, Асхат Житкеев және үлкен спорттың басқа да жұлдыздарымен кездесіп, сөйлесуге бірегей мүмкіндік берілді.

Болашақта біздің іс-шараларымызға басқа да атақты қазақстандықтарды шақыруға тағы да көптеген себептер болатынына сенімдімін.

Біздің барлығымызға тән мен жанның апгрейді аса қажет.

P.S. Бүкіл халықтың сүйіктісі, Социалистік еңбек ері, КСРО Халық әртісі, академик Бибігүл Ахметқызы Төлегенова бүгінде өзінің 85 жасында күнделікті 60 минут уақытын таңғы гимнастикаға арнайды екен.

(Ойлануға ақпарат ретінде)

Б.Исенғалиев,
Вице-президент

«БЕС ЖҰЛДЫЗДЫ» СПАРТАКИАДА

«ПетроҚазақстанның» Корпоративтік Спартакиадасына – 5 жыл! Салыстырмалы түрде аз уақыт ішінде «ПетроҚазақстанның» ең басты спорттық шарасының жылнамасына көптеген есімдер, жетістіктер мен жеңістер жазылды. Ең басты жеңіс деп спорттың күнделікті өміріміздің ажырамас бөлігіне, ал Спартакиаданы барлығымыз шыдамсыздана күтетін, жыл бойы дайындалатын спорт мерекесіне айналғанын айтуға болады.

Алматы Спартакиада өткізілген алғашқы қала еді, енді 5-ші мерейтойлық Спартакиада да осында өтіп жатыр. Кезек бойынша ойынды Қызылорда мен Шымкенттегі бизнес-бөлімшелеріміз абыроймен өткізді, ал былтырғы Спартакиаданы БК «Торғай-Петролеум» АҚ ұйымдастырған еді. Осы басты спорт шарасына арнап «ПетроҚазақстан» арнайы «Спартакиада туралы» ереже қабылдады, сайысқа қатысу үшін қызметкерлер арасында іріктеу ойындары өткізіледі.

2014 жылғы Спартакиадада өткен жылғыдай 5 топ қатысты: ПҚҚР, ПҚОП, ПҚОСИ және «Қазгермұнай» БК» ЖШС мен «Торғай-Петролеум» АҚ біріккен кәсіпорындарымыздың командалары.

29-30 қыркүйек күндері біздің мерейтойлық Спартакиада өткен АІВА Дүниежүзілік Бокс Академиясы мен «Ақ Бұлақ» спорттық-сауықтыру кешені тамаша спорттық нысандарымен қатар Іле Алатауы бөктерінің тамаша көрінісімен

де әйгілі. Оған жарқын ойындар мен танымал қонақтарды қоссаңыз, қонақтарымыздың бірі айтқандай «бес жұлдызды Спартакиаданың» ұзақ есте сақталу себебі де түсінікті болады.

Спартакиаданың ашылуына ҚР Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек Мұхамедиұлының қатысуы қатысушылар үшін үлкен тосынсый болды, ол шараға қатысу үшін Астанадан арнайы ұшып келді. Атап өтерлігі, Корпоративтік Спартакиадаға осындай мәртебелі қонақтың келуі Қазақстанда бірінші рет болып отыр.

Спортшыларды құттықтаған Арыстанбек Мұхамедиұлы біздің Спартакиада өткізу дәстүрімізді жоғары бағалады. «Осындай қызық шара өткізіп жүрген «ПетроҚазақстан» басшылығына алғыс айтамын», - деді министр, - «Бұқаралық спорт түрлерін дамыту еліміздің спортта жоғары жетістіктерге жетуіне ықпал етеді. Тек дені сау ұлт қана жоғары

Елена Павлова, Қазақстанның волейболдан әйелдер құрамасының бұрынғы капитаны

Барлық қатысушыларға жеңіс тілеймін, әркім өз бойынан жеңіске күш тапсын, барлығы жеңсін деймін. Сіздерді біріктірген командалық рух спортта ғана емес, күнделікті өмірде - жұмыста да сіздерге серік болсын.

Ерсұлтан Жасыбай, футболдан бастөреші

«ПетроҚазақстан» спартакиадасын ұйымдастырушыларға алғыс айтамын. Бұл жақсы жарыс болды - осындай шайқас болады деп ойлаған емеспін. Ойыншыларыңыз жаряды, олардың ерік-жігері мен жеңіске деген ұмтылысы осындай нәтиже берді.

ПҚОП командасы / Команда ПҚОП / PKOP team

Спартакиада нәтижелері

Шағын футбол

- 1-орын - «Қазгермұнай»
- 2-орын - ПҚҚР
- 3-орын - ПҚОП

Үстел теннисі

- 1-орын - «Қазгермұнай»
- 2-орын - ПҚҚР
- 3-орын - ПҚОП

Бадминтон

- 1-орын - ПҚОСИ
- 2-орын - ПҚҚР
- 3-орын - ПҚОП

Шахмат

- 1-орын - ПҚОП
- 2-орын - ПҚҚР
- 3-орын - «Қазгермұнай»

Бильярд (жеке есеп)

- 1-орын - Ф.Махатаев (ПҚҚР)
- 2-орын - А.Елемесов («Торғай-Петролеум»)
- 3-орын - Ши Хаоци («Қазгермұнай»)

нәтижелерге жете алады, сондықтан компанияларда өткізілетін бұқаралық спортты насихаттау шаралары қуантады. Мұндай шаралар қызметкерлердің әлеуетін ашып көрсетіп, оларды ынталандырады, ең бастысы - командалық рух пайда болады. Спартакиаданың барлық қатысушыларына спортта жеңістер тілеймін!».

Компания президентінің де Спартакиадаға қатысуы бұл шараның ерекше мәртебеге ие екенін айшықтайды. «Бүгін мен үшін ғана емес, біздің қызметкерлер үшін де бақытты күн, себебі «ПетроҚазақстанның» мерейтойлық бесінші Спартакиадасы ашылды», - деді Вэй Юйсян ашылу салтанаты кезінде, - «Корпоративтік Спартакиада – бірнеше мың адамнан құралған ұжымымызды біріктіретін маңызды шара. Бұл «ПетроҚазақстан» қызметкерлерімен бірге біріккен кәсіпорындар үшін де көптен күткен шара. Біз спортқа әркез ерекше көңіл бөлеміз, салауатты өмір салтын насихаттауға ерекше назар аударып, компаниядағы спорттық шараларды қолдаймыз. Осы 5-ші Спартакиада барлығымыз үшін ұмытылмас оқиға болсын дегім келеді!».

«Алматылық кеңсе қызметкерлері осында өткізген күндеріңізді шуақты ету

Ертуған Тұманов, «Торғай-Петролеум», адам ресурстары және әкімшілік мәселелер бойынша директор

Спартакиада өткізу идеясы тамаша екен. Бәрі жақсы ұйымдастырылған, спортшыларға барлық жағдай жасалды. Корпоративтік Спартакиадалардың бәріне мәдениет пен спорт министрi және спорт жұлдыздары келе бермейді ғой. Осындай адамдардың болғаны спортшыларды қанаттандырады.

Исатай Тауров, есептілік бойынша маман, ПҚОСИ, жанкүйер

Ойын өте жарқын өтіп жатыр, маған футбол ерекше ұнады. Төрешілер құрамын жақсы таңдалған. Топтардың ойындарын халықаралық және республикалық деңгейдегі кәсіпқой мамандар бағалады. Спартакиаданың ашылуына танымал тұлғалардың қатысуы да көп нәрсені білдіреді.

үшін бар күштерін салды», - деді ПҚОСИ Алматы филиалының басшысы Синь Чжунлинь ханым, - «Біздің Спартаки-

Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек Мұхамедиұлының құттықтау сөзі / Приветственная речь министра культуры и спорта г-на А.Мухамедиулы / Welcoming speech of the Minister of Culture and Sport Mr. A.Mukhamediyuliyev

ада Дүниежүзілік Бокс Академиясында өтіп жатыр, айналамыздың бәрі тау, таза ауа. Бұл жерге әлемнің түрлі елдерінен көптеген ұлттық құрамалар келеді, алдымызда жағымды көңіл-күй сыйлайтын тамаша күндердің көп екеніне сенемін. Әр топқа жеңіс тілеймін!».

Маркетинг және тасымалдау жөніндегі вице-президент Цао Цзифань: «Спартакиада - қызметкерлердің спорттағы ең озық қасиеттерін ашуына ықпал ететін тамаша мүмкіндік. Мұндай шаралар спортта ғана емес, өмірде де керек біртұтас корпоративтік рухты қалыптастырып, жеңіске жетуге ынталандырады. Мен өзім футбол ойынын тамашаладым, топтардың бәрі жақсы өнер көрсетті».

«ПетроҚазақстан» Спартакиадасына танымал спортшыларды шақыру - дәстүрге айналған шара. Биыл мерейтойлық Спартакиада кезінде Азияның ең үздік ойыншысы деп танылған, волейболдан халықаралық санаттағы шебер Бақытжан Байтөреев, көрнекті қазақстандық дзюдошы, еңбегі сіңген спорт шебері, 2008 жылғы Бейжіңде өткен Олимпиада ойындарының күміс жүлдегері Асхат Житкеев пен Қазақстанның волейболдан әйелдер құрамасының бұрынғы капитаны Елена Павлова келді. «Мұндай әйгілі спортшыларды шақыру компаниямыздың абыройын асқақтатты, - деді Вэй Юйсян мырза, - Сіздердің спорттағы жетістіктеріңіз адамдарға шабыт сыйлайды, Спартакиада қатысушыларының мерейін көтереді».

Кернейлер ойнады. Туымызды көтеру құрметі - 2013 жылы жалпы командалық есепте Спартакиада жеңімпазы атанған ПҚҚР тобының капитаны Аман Жүнісовқа берілді. «ПетроҚазақстанның» 5-ші мерейтойлық Спартакиадасы ашылды!

Биылғы жылы саны жүзден асқан Спартакиадағы қатысушылар спорттың бес түрі бойынша - шағын футбол, үстел теннисі, бадминтон, шахмат пен бильярдтан сайысқа түсті. Мықтыларды анықтау үшін республикалық және халықаралық деңгейдегі кәсіби төрешілер шақырылды. Шағын футболдан өткен жарысты бірінші санаттағы төреші Ерсулан Жасыбай, бильярдтан - халықаралық санаттағы төреші Раимжан Бузурходжаев, үстел теннисінен - ҚР спорт шебері, Қазақстанның бірнеше мәртелік чемпионы, ҚР ұлттық құрама командасының мүшесі, әлем және Азия теннисіне қатысқан Тимур Бейсалиев, шахматтан - халықаралық санаттағы шебер, «Жансая Әбдімәлік атындағы шахмат академиясының» жаттықтырушысы

Александр Кашавили, бадминтоннан - «Потенциал» әуесқой бадминтоншылар клубының жаттықтырушысы Владимир Потоцкий төрелік етті.

Қатысушылардың дайындық деңгейі жыл санап артып келеді - Спартакиада жарыстарына бірнеше жыл қатарынан келіп жүрген жанкүйерлер де, қатысушылар да осыны айтты. Жеңіске деген құмарлылық пен тартыс әрбір матчта байқалды.

«Сіздердің спортшыларыңыз - мықты адамдар, қаласа бәріне үлгереді, жұмыс орындарында еңбек етеді, жаттығу мен жарысқа да уақыт табады. Олар компанияның басын біріктіріп тұр», - деді Олимпиада ойындарының күміс жүлдегері Асхат Житкеев. - «ПетроҚазақстан» спартакиадаларына арнайы дайындалудың жыл бойы жүргізілетіні өте маңызды, компания оған тамаша жағдай жасап отыр».

Шахмат ойыны кезінде мүлтіксіз тыныштық орнады. Жылдам шахматтан жарыс (ұзақтығы 30 минут) шеңбер жүйесі бойынша өтті, екі ер адам мен бір әйел адамнан құралған әрбір топ барлық қарсыластармен бір-бір матчтан ойнады. Өткен жылғыдай биыл да ПҚОП тобы жеңімпаз болды. Төреші Александр Кашавили атап өткендей, қатысушылардың деңгейі жоғары, қызықты партиялар көп ойналды. Шахматшы ерлердің арасында ПҚОП өкілі Жорабай Қасымов, ал әйелдер арасынан - шахматтан «ҚазМұнайГаз» құрама командасына да кіретін Маржан Күлекеева

Баян Сәдуақасова, маркетинг және тасымалдау, қаржы директоры, жанкүйер

Жүрек тебірентер сәттер болды! Осы адамдардың бәрін компьютердің алдында көруге көзіміз үйреніп қалған зой, компьютерлік тінтуірден асқан ауыр зат ұстамайтындай көрінетін... Ал бүгін олардың алаңда кәсіби спортшылар сияқты жүгіріп, гол соғып жүргенін көрдік. Осындай мерекенің болғанына рақмет, әр компания үшін ол өте маңызды. Бұндай сайыстардан соң адамдардың спортпен айналысуға құлшынысы артады, келесі жолы бұдан да жақсы өнер көрсете алатындарын дәлелдеуге тырысады.

ерекше көзге түсті. Олар жеке кездесудің барлығында да ұтып шықты.

Үстел теннисінде «Қазгермұнай» тобы жеңімпаз болды. Бұрынғы ойын көшбасшылары - ПҚҚР мен «Қазгермұнай» топтарының арасында тартысты ойын өтті. Жарыстың соңғы минутына дейін ойын шиеленісті болды. Бірақ «Қазгермұнай» тобы қажырлық танытып, аздаған сәттіліктің арқасында жеңіске жетті. Екінші орынды ПҚҚР, үшінші орынды ПҚОП иеленді. «Қазгермұнай» қызметкері Мәлс Ким мен ПҚҚР өкілі Йован Мирчески және ПҚОП

ЖАРЫС КЕСТЕСІ ПЕТРОҚАЗАҚСТАН-2014 СПАРТАКИАДАСЫ

№	Топтар	Спорт түрінен алған орындары					Жинаған ұпайлар саны	Орын
		Шағын футбол	Бадминтон	Үстел теннисі	Бильярд	Шахмат		
1	«ПетроҚазақстан Күмкөл Ресорсиз» АҚ	2	2	2	1	2	9	I
2	«Қазгермұнай» БК ЖШС	1	4	1	3	3	12	II
3	«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС	3	3	3	4	1	14	III
4	«ПетроҚазақстан Оверсиз Сервисез Инк.» компаниясы мен Маркетинг және тасымалдау	4	1	5	5	5	20	IV
5	«Торғай-Петролеум» АҚ	5	5	4	2	4	20	V

Тимур Бейсалиев, үстел теннисінен бас төреші

Бұл мен қатысқан бірінші корпоративтік спартакиада, одан керемет әсер алдым. Жарыстар қызу өтті, топтардың бәрі жоғары деңгейде өнер көрсетті. Ойынға қатысушылардың мен ойнасам, қатыссам, жеңсем деген ниеті жақсы әсер қалдырды.

Нұрғұл Ерімбетова, жетекші экономист, еңбек ресурстары, ПҚҚР, бадминтоннан топ мүшесі

Биылғы жылы Спартакиаданың осындай көркем табиғат аясында өткені тамаша болды. Таза, жұпар ауа, айналаның бәрі сондай сұлу, көп адамдар селфи жасап, өздерін осы жерде суретке түсіріп қалуға тырысты. Көрнекі ойыннан бөлек, Алматының күзгі тауларын тамашалап, демалдық, ал жігіттер аспалы арқан тартылған жолмен тауға көтерілді.

Жазира Тоғанбаева, ассистент, еңбек ресурстары, ПҚОСИ, жанкүйер

Бұл мен қатысқан екінші спартакиада, бірақ біздің ПҚОСИ спортшыларының деңгейі өскенін байқадым. Олар осы Спартакиадада ең сәнді киіммен шықты. Бірақ жанкүйерлердің аз болғаны өте өкінішті.

қызметкері Никита Гафаров шебер ойын көрсетті. Айтпақшы, теннисшілердің бәрі бір ауыздан теннистен жарысты кеңейтсек деген ұсыныс білдірді. Жеке және жұптық сайыстар (әйелдер арасында да, ерлер арасында да) жеке өтсе, жарысқа келген спортшылардың бәрі (негізгі құрам да, қосалқы ойыншылар да) ойнап үлгерсе деген өтініш айтты. Қатысушылардың пікірінше, сонда олар өздерін жан-жақты көрсете алады, ойын да барынша ұзақ әрі қызықты болады.

Бильярдтан өткен жарыс кезінде жаңа көшбасшы анықталды - ПҚҚР өкілі Ғали Махатаев бұрынғы Спартакиада жеңімпазы, «Торғай-Петролеум» қызметкері Азамат Елемесовты жеңіс туғырынан ысырды. Үшінші орынды «Қазгермұнай» компаниясының өкілі Ши Хаоци иеленді.

Бадминтоннан өткен сайысты нағыз шайқас деуге лайық, өткен жылдың жеңімпазы - ПҚҚР тобы мен осы жолы жеңімпаз болған ПҚОСИ командаларының арасында тартысты ойын өтті. Спартакиададағы топтық кездесу 5 ойыннан құралды - дара ерлер арасында, дара әйелдер арасында, жұптық ерлер мен әйелдер арасында және аралас жұптар арасында өтті. Өткен жылдағыдай, ПҚҚР мен ПҚОСИ арасында күрделі әрі шешуші ойын өтті, екі топ бірінші орынға таласты. 2:2 есебінде миксте өткен матч бәрін шешті, ПҚОСИ жұбы Сюй Гуо / Динара Түсіпбекова нәтижесінде ПҚҚР жұбы Чжан Чэнькай / Анар Қапанованы жеңіп, өз топтарына жеңіс сыйлады. Екінші орынды ПҚҚР тобы, үшіншіні ПҚОП тобы алды.

Йован Мирчески, ПҚҚР, Құжкөл, өндірістік нысандарды жобалау бойынша менеджер, үстел теннисі тобының мүшесі

Спартакиада - бұл тамаша дәстүр. Жыл сайын қарсыластарымыздың шеберлігі артып келе жатқанын байқадым. Қарсыластың мықты болмаса, ойында да мән қалмайды ғой.

Александр Кашавили, шахматтан бас төреші

Арасында өзімді бір әйгілі халықаралық шахмат сайысында жүргендей сезіндім. Жарысқа қатысушылар жақсы демалды және оларға спортшыға тән қасиетін толық көрсету үшін барлық жағдай жасалған екен. Оны аңғару үшін кәсіби маман болу керек емес.

Бауыржан Сәрсенбаев, экономист, «Торғай-Петролеум», бадминтон тобының мүшесі

«ПетроҚазақстан» Спартакиадасына осымен үшінші жыл қатысып жатырмын. Өткен жылы біздің компания сіздердің бастамаларыңызды қолдап, Қызылордадағы спартакиаданы біздің біріккен кәсіпорын өткізді. Бұл 5-ші мерейтойлық Спартакиада өте жоғары деңгейде өтіп жатыр. «5+» деген баға қоямын.

Жалпы командалық есептегі жеңімпаздар - ПҚҚР командасы / Победители в общекомандном зачете - команда ПҚҚР / Winners of the team competition - PKKR team

Футбол - миллиондаған адамдар қызығатын ойын, біздің Спартакиада да оған ерекше көңіл бөлінді. Кездесулер шеңбержүйесімен өтті, сайысты бағалаған төреші Ерсулан Жасыбай атап өткендей, ең қызық ойын ПҚҚР мен «Қазгермұнай» арасында болды. Жалпы алғанда, жарыс өте қызықты әрі шиеленісті өтті, соңғы сәтке дейін жеңістің кімге бұйыратынын ешкім білмеді. Қорытындысында, жеңімпаз атанған «Қазгермұнай» тобы мықтылығын растады, олар өткен жылғы Спартакиадада бірінші орын алған еді. Екінші орын ПҚҚР тобына, үшінші орын ПҚОП командасына тиді.

«Спартакиаданың мақсаты - спортқа барынша көңіл бөліп, қызметкерлердің спорт арқылы өздерін көрсетуіне мүмкіндік беру», - деді Спартакиаданы қорытындылаған «ПетроҚазақстан» вице-президенті Бақытжан Исенғалиев, - «Спартакиадаға келуге уақыт тапқан Мәдениет және спорт министрі Мұхамедиялы мырзаға алғыс айтқым

келеді. Оның шараға қатысқаны біздің спортшыларды жеңіске ынталандыра түсті. Бүкіл әлемге танымал қазақстандық спортшылар да қонақ болды, осының бәрі спортшыларымыздың спортпен айналысып, салауатты өмір салтын ұстануына қосымша түрткі болмақ».

Жарыс аяқталды. Жалпы командалық есепте Спартакиаданың бес жылдық тарихында 4-ші рет ПҚҚР спортшылары 9 ұпай алып, жеңімпаз болды. Екінші орында 12 ұпаймен «Қазгермұнай» тобы, үшінші орында 14 ұпаймен ПҚОП қайта өңдеу бөлімшесіміздің тобы иеленді.

Шараның салтанатты жабылуы кезінде жеңімпаздар айлар бойы, тіпті жылдар бойы жаттыққан қажырлы еңбегінің жемісін көрді, медаль алды, ал жеңімпаз топтар - кубок пен ақша сертификаттарын алды. Осы спорттық мерекеге қатысушылар «We are the champions!» әнінің әуенімен көк аспанға ұшырған әуе шарлары көкке ұмтылып, жаңа жеңістерге жол ашты!

Жалпы командалық 3-ші орынның кубогі / Кубок за 3-е общекомандное место / Cup for 3rd place in the team competition

Тарихи анықтама

1-спартакиада

Алматы, 2010 жыл

3 команда: ПҚҚР, ПҚОП, ПҚОСИ

Спорттың 4 түрі: бадминтон, үстел теннисі, футбол, шахмат

63 қатысушы

Жалпы командалық есеп бойынша жеңімпаз: ПҚҚР

2-спартакиада

Қызылорда, 2011 жыл, Құмкөл кен орнының 25 жылдығына арналды

3 команда: ПҚҚР, ПҚОП, ПҚОСИ

Спорттың 5 түрі: бадминтон, волейбол, үстел теннисі, футбол, шахмат

70 астам қатысушы

Жалпы командалық есеп бойынша жеңімпаз: ПҚҚР

3-спартакиада

Шымкент, 2012 жыл, Оңтүстік Қазақстан облысының 80 жылдығына арналған

5 команда: ПҚҚР, ПҚОП, ПҚОСИ, «Қазгермұнай», «Торғай-Петролеум»

Спорттың 5 түрі: бадминтон, бильярд, шағын футбол, үстел теннисі, шахмат

95 қатысушы

Жалпы командалық есеп бойынша жеңімпаз: ПҚОП

4-спартакиада

Қызылорда, 2013-жыл, ұйымдастырушы - «Торғай-Петролеум» БК

5 команда: ПҚҚР, ПҚОП, ПҚОСИ, «Қазгермұнай», «Торғай-Петролеум»

Спорттың 5 түрі: бадминтон, бильярд, шағын футбол, үстел теннисі, шахмат

100 астам қатысушы

Жаңалық: республикалық деңгейдегі төрешілер шақырылды

Жалпы командалық есеп бойынша жеңімпаз: ПҚҚР

5-спартакиада

Алматы, 2014 жыл

5 команда: ПҚҚР, ПҚОП, ПҚОСИ, «Қазгермұнай», «Торғай-Петролеум»

Спорттың 5 түрі: бадминтон, бильярд, шағын футбол, үстел теннисі, шахмат

100 астам қатысушы

Жалпы командалық есеп бойынша жеңімпаз: ПҚҚР

Жеңіс үшін, алға! / Вперед, к победе! / Go for the Victory!

Спартакиаданың құрметті қонақтарымен естелік фотография / Фото на память с именитыми гостями Спартакиады / Memorable photo with honored guests of the Olympics

БАҚЫТЖАН БАЙТӨРЕЕВ: «ВОЛЕЙБОЛ – БҰЛ МЕНІҢ МАХАББАТЫМ ЖӘНЕ АУАДАЙ ҚАЖЕТТІЛІГІМ».

- Волейболға қалай келдіңіз? Ең жарқын жеңістеріңіз қандай болды?

- Менің ойымша, волейболға деген махаббат қанымда бар сияқты - менің анам волейбол ойнайтын, мен де осы спортқа қызығушылық таныта бастадым, ал 12 жасымнан бастап арнайы шұғылдандым.

Есте қалған сәттердің бірі менің тұңғыш рет ірі жеңіске жеткен кезім - бұл 1982 жылы Алматы қаласының жасөспірімдер тобының құрамында ҚР чемпионатын жеңіп алуымыз еді.

Ал жарқын жеңістердің ішіндегі ең маңыздысы - бұл әрине, Жапонияда өткен Азия клубтық чемпионатындағы жеңісіміз болды. 1993 жыл, қиынқыстау кез, еліміз бар жоғы екі жыл бұрын ғана тәуелсіздігін алған заман. Егеменді Қазақстан атынан шетелдік сайысқа ат қосқан тұңғыш спорт делегациясы біз болдық. Шынында, сол кезде қазақстандық волейбол туралы ешкім естіп білмеді. Ал біз болсақ келдік те, жеңіп шықтық! Чемпионатта біздің команда шынымен де барлығын таң қалдырды. Сол кездегі көңіл-күйімізді көрсеніз - топқа деген, елімізді абыроймен алып шыққанымыз үшін мақтаныш сезімін сөзбен жеткізу мүмкін емес.

- Сіз екі мәрте Франция кубогының жеңімпазы атандыңыз. Осы елдегі спорттық жолыңыз неден басталды?

- Мені 1993 жылғы Азия клубтық чемпионатында турнирдің ең мықты ойыншысы деп танығаннан кейін менің жолым Францияға түсті. Осы жеңістің арқасында Францияда ойнауға шақыру алдым. Осы елде, Парижде 2 маусым өткіздім. Алдымен Париж университеті командасының құрамында (1993/94 маусымы) ойнап, Франция чемпионатында қолаға ие болдық, ал келесі маусымда «Пари Сен-Жермен» командасының құрамында сайысқа қатыстым.

- Сізде қандай бір спорттық наным-сенім бар ма? Мысалы, көптеген ойыншылар спорттық жеке нөмірдің ауысуын өте ауыр қабылдайды екен.

- Сандық белгіге қатысты айтатын болсам, мен оның сиқырлығына сенем (күледі). Мысалы, мен Қазақстанда «12» нөмірлі болатынмын, ал шет елге кеткенімде, олар маған «7» және «9» сандарын бергенде өзімді ыңғайсыз сезінетінмін. Ал, ырымға қатысты айтсақ, мен үнемі алдымен сол аяқ шұлығымды киемін, сосын аяқ киім бауын байлағанда

да сола аяқтан бастаймын. Мүмкін солақай болып туғанымнан шығар.

- Сіз үшін жалпы волейбол деген не?

- Қысқасы - бұл менің махаббатым және ауадай қажеттілігім, менің ермегім әрі жұмысым. Мен волейболда жүргеніме 34 жыл болды, сол үшін де өте бақыттымын!

- 35 жасыңызда сіз ойыншы мансабыңызды тоқтатып, бапкерлікке ауыстыңыз. Сіз үшін, осы екі саланың қайсысы күрделірек болды?

- Шынымды айтайын, егер ойыншы болып жүргенімде жаттықтырушы жұмысының ауыртпалығын білсем, сол кезде-ақ өзімді мүлдем басқаша алып жүруші едім. Жаттықтырушының жұмысы қандай қиын болғанын, оның сөзіне құлақ аспаған кезімізді, жауапкершіліктен кейде жүрдай болғанымызды, жалқау болғанымызды мен енді ғана түсіндім. Бұл, өзің әке атанғаныңда, балалық шағыңды еске түсіріп, «неге олай істедім екен» дегенмен бірдей.

- Сіздің жаттықтырушы ретіндегі философияңыз қандай?

- Еңбек, табандылық және тәртіп. Бала кезімде маған ешкім үміт артқан емес.

Яғни спортта үнемі дарын басым бола бермейді. Спорттық көрсеткіштер жоғары болғанымен, жеңіске жету екі талай болуы мүмкін. Әлгі әйгілі мақалда айтылғандай. Бұл өмірде ештеңе өзінен-өзі келмейді, біздің жетістігіміз - бұл еңбегіміздің жемісі.

- Сіздің өз жаттықтырушыларыңыз кімдер еді, олар қандай болды?

- Менің спорттық кәсіби жолымда, спортшы болып қалыптасуыма маңызды үлес қосқан бірнеше жаттықтырушылар бар. Бала кезімдегі жаттықтырушы, ҚР еңбек сіңірген жаттықтырушысы Молдажанов Ербол Ғазизұлы. Сосын, Сивков Евгений Витальевич, КСРО жоғарғы лига жаттықтырушысы, ҚР еңбек сіңірген жаттықтырушысы және біз құрамында жүріп, Азия клубтық чемпионатын жеңген «Азамат-Алматы» командасының жаттықтырушысы. Ал үшіншісі - КСРО еңбек сіңірген жаттықтырушысы, 1980 жылғы КСРО ерлер құрама командасының бас жаттықтырушысы, олимпиада чемпионы, Халықаралық волейбол федерациясының нұсқасы бойынша жүзжылдықтың үш үздік жаттықтырушысының бірі атанған Платонов Вячеслав Алексеевич. Санкт-Петербург қаласында осы кісінің қол астында ойнаған кезім болды. Оның: «Бақытжан, сен менің жаттығуларымды жазып алып жүрсің бе?» деп сұрағаны

есімде. Оған мен жазбайтынымды және жаттықтырушы болатын ойымның жоқ екендігін айттым. Ол болса: - «Мұның бекер» деп еді. Мүмкін сол кездің өзінде-ақ жаттықтырушылық әлеуетімді байқаған болуы керек. Мен сол адамнан көп нәрсені үйрендім және қазір өз жұмысымда қолданамын.

- Волейболшыны қайрайтын не нәрсе?

- Балалық шағымнан мысал келтірейін. Бала кезімдегі жаттықтырушым Ербол Ғазизұлымен алғашқы сайысқа барғаным есімде. Түскі ас ішегін уақыт еді, балалардың әрқайсысы өз купесінде ауқаттана бастады. Мұны көрген ол, бізді, 12 жасар балаларды шақырып алып, былай деді: «Балалар, біз бір командамыз. Мен сендердің әрқайсының бөлектеңіз тамақ ішіп отырғандарыңды көргім келмейді. Қазір бәріміз жиналамыз да, бір команда болып бірге тамақтанамыз». Осы оқиға бүгінгі күнге дейін есімде, мен де өз ойыншыларымның командалық рухын нығайтуға көп көңіл аударып жүрмін. Тағы айтарым, спорт - бұл оңай кәсіп емес. Бұл қажырлы еңбек, тәртіп және отаншылдық.

- «ПетроҚазақстан» компаниясына деген жақсы тілегіңізді айтсаңыз.

- Барлық бастамаларыңыз жемісті де сәтті болсын дегім келеді. Өз қызметкерлері үшін осы Спартакиада секілді тамаша іс-шара өткізу компанияның қызметкерлеріне деген қамқорлығы деп білем. Бұл адамдар үшін үлкен мереке және Қазақстанның басқа компаниялары үшін керемет үлгі-өнеге.

1967 жылдың 24 желтоқсанында дүниеге келген. Қазақстан волейболшысы, КСРО-1991 кубогының иегері, 1993 жылғы Азияның үздік ойыншысы, «Азамат-Алматы» тобы құрамындағы Азия клубтық чемпионатының жеңімпазы, Азия чемпионатының күміс жүлдегері, Франция кубогының екі мәртелік ақтық сынға қатысушысы, РФ чемпионаты супер-лигасының қола жүлдегері.

ҚР еңбек сіңірген жаттықтырушысы, КСРО спорт шебері, ҚР халықаралық дәрежедегі спорт шебері. 2010 жылғы Азия ойындарының (Қытай) қола жүлдегері атанған әйелдер құрамасының бас жаттықтырушысы. Бүгінгі таңда Өскемен қ. ұлттық лигасының ерлер клубтық құрамасының жаттықтырушысы.

Спартакиада қатысушыларына тілек сөз / Напутствия участникам Спартакиады / Wishes to the Olympics' participants

БАҚ-а интервью / Интервью для СМИ / Interview for mass-media

Бақытжан Байтүреев және ПҚОП-тың шахматистері / Бахытжан Байтүреев и шахматисты из ПҚОП / Bakhytzhан Baitureyev and PKOP chess team participants

WE ARE THE CHAMPIONS!

Жылдар бойы талмай жаттығып, қажырлы еңбектену, жүйке қысымына төтеп беру, аздаған сәттілік... – әркімнің жетістікке жетер жолы әртүрлі. Ең бастысы – олар жеңіске жетті! Назарларыңызға Спартакиадамыздың бес түрлі спорт түрінен өткен сайыста озып шыққан жеңімпаздардың әрқайсыменен жүргізілген сұхбатымызды ұсынамыз.

БАДМИНТОН

Жеңімпаз – ПҚОСИ тобы, ойыншылар құрамы: Марат Қашақов, Сюй Гуо, Динара Түсіпбекова және Айнұрлы Ибраева

- Бір матчта ойыншылар 10 шақырымға дейін жүгіріп, бірнеше килограмм салмақ жоғалтады. Сіздердің жаттығуларыңыз қалай өтті?

Марат: Мен қызылордалық ПҚҚР спорт кешенінде аптасына 3 рет 2 сағаттан жаттығамын. Қашықтық пен салмағымды есептеп көрмедім, бірақ әжептәуір күш-қуатты қажет етеді. Бадминтон отбасылық спорт түріне айналғанына қуанамын: әйелім де, қызым да көптен бері жаттығып, әртүрлі жарыстарға қатысып жүр.

Гуо: Бадминтон - күш, сұлулық пен кербездіктің бірлігі. Тобымыздағы төрт ойыншының барлығы – өз ісінің шеберлері, физикалық дайындықтары

жақсы, сондықтан артық жүтірген ешкімді байқамадым, барлығы сабырлы, сенімді ойнады. Ойнау үшін дайындалу керек, ал жаттығу үшін ойнасаңыз нәтижесі керісінше болып шығады.

Динара: Осы жылы біздің топ Спартакиада дайындығына үлкен жауапкершілікпен қарады - аптасына 2 рет 1,5 сағаттан жаттықтырушымен дайындалдық, одан бөлек аптасына 1-3 рет бір жарым сағаттық ойын жаттығуларын жасадық. Ойыншының жүктемесі ауыр екені рас, кейде тіпті жаттығудан аяғымызды әзер көтеріп шығатынбыз.

- Барлық техникалық әдіс-амалдарды игеру үшін кәсіби

спортшылар ондаған жылдар бойы қарқынды дайындалады. Сіздер бадминтонмен қашаннан бері айналысып келесіздер?

Марат: Мен 40 жасқа толғаннан бастап, 2000 жылдан бері ойнап келемін.

Гуо: 5 жыл болды және мерейтойлық Спартакиадаға қатысқанның мен үшін мәні зор. Үлкен арманым - компанияның 10 жылдық Спартакиада-сында ойнау.

Динара: Бадминтонды 13 жыл бұрын әкем үйретті, бірақ арасында үзіліс жасадым. Соңғы екі жылда тұрақты түрде жаттығып келемін.

Айнұрлы: Бір жыл бұрын жаттыға бастадым. Бұрын үлкен теннис және үстел теннисін ойнағандықтан, тез үйреніп кеттім.

- Жеке және командалық есепте Спартакиададағы ең басты қарсыластарыңыз кім болды?

Гуо: Қарсыластардың бәрі мықты болды. Тіпті мұз сарайы да ойын кезінде бойымызда бұрқанған алауды баса алмады!

Динара: ПҚҚР жыл сайын біздің басты қарсыласымыз болып шығады, олар өте ұйымшыл, ойнау деңгейі жоғары топ.

Айнұрлы: Бірінші орын алуға ұмтылдық, ол үшін 2013 жылғы жеңімпаздар - ПҚҚР тобын жеңуіміз керек еді.

- Жеңістен қандай әсер алдыңыздар?

Марат: Әйтеуір жеңдік-ау деген сезімде болдым! Бұл жеңіске 5 жыл дайындалдық қой.

Динара: Осы жеңіске жету үшін өте ұзақ - 5 жыл бойы дайындалғандықтан болар, жеңістен соң көңілім құлазып қалды...

Айнұрлы: Бір қызығы, ойыннан соң әлі де біреумен ойнаған жоқпыз ғой деген

Мұнай өнімдерінің маркетингі жөніндегі директор Э.Сарина бадминтон бойынша жеңімпаздармен бірге / Директор по маркетингу нефтепродуктов Э.Сарина с победителями по бадминтону / E.Sarina, Oil Products Marketing Director, with badminton winners

сезім туындайды. Жеңіске жеткенімізді марапаттау кезінде ғана сезіндім.

- Ойыншылардың ішінде әдемі ойын мен айшықты әдіс көрсеткені болды ма?

Марат: ПҚҚР тобынан Володя Когайдың көрсеткен техникасы өте жақсы. ПҚОП командасы да келісті өнерін көрсетті. Бірақ жарыстағы ең озық ойыншы - біздің топтағы Сюй Гуо екені анық!

Гуо: Біздің топтың барлық мүшелері де жоғары шеберлік көрсетті. Осы жылы расымен де армандаған тобымызды құра білдік!

- Төрешілер туралы не айтасыздар?

Динара: Төрешілер өз ісінде жетік мамандар болды, әділ төрелік жасады.

- Қолыңыздағы ракетка ойынға қаншалықты ықпал етеді?

Гуо: Қатты ықпал етеді - мен тіпті кейбір кәсіби спортшылар ракеткасымен бірге ұйықтайды деп естідім, бөгде адамды оған жолатпайтындары анық.

Динара: Соққының қуаты, дәлдік, қолға салмақтың түсуі сияқты көптеген тәсілдер ракеткаға байланысты. Жаңа ракеткаға үйренгенше бір айдай уақыт кететіні соған дәлел.

Айнұрлы: Менің басымнан бір қызық жағдай өтті. Жаттығу кезінде компания берген ракеткамен ойнап жүрдім, басқасымен бірде бір рет ойнаған емеспін. Ақбұлаққа келген кезде жаттығуда біреу менің ракеткамды алды, мен Сюй Гуоның ракеткасын алып ойнадым. Оның ракеткасы маған өте ұнады - соққым күштірек шықты, ұстағанға да икемді екен. Сол кезде ракетканы таңдау керектігін түсіндім. Бадминтонда воланды (ойын шарын) да дұрыс тандай білу керек, ойын алдында міндетті түрде қортты сезініп, воланның ұшу жылдамдығын түсініп тұру керек. Оның ұшу жылдамдығына ауа ылғалдылығы мен температура да әсер етеді.

- Жарысқа қатысты ырым-нанымдарыңыз бар ма?

Гуо: Негізінде ырымшыл емеспіз, бірақ ойын алдында мен әзіл ретінде iPhone-дағы Siri бағдарламасынан «Біз жеңеміз бе?» деп сұрадым. Ол «иә» деп жауап берді. Мен оны жақсы белгі ретінде қабылдадым.

- Халықаралық матчтарды бақылап отырасыздар ма? Өздеріңіз еліктейтін ойыншылар бар ма?

Динара: Елеулі сайыстарды жібермеуге тырысамын. Теледидар-

Бадминтон бойынша жарыстар / Соревнования по бадминтону / Badminton competitions

да трансляция жасамайтындықтан, интернет құтқарады. Мен қытай спортшысы, олимпиада чемпионы - Линь Даньды үлгі тұтамын. Ол мықты шабуылдаушы, теңдессіз ойыншы.

Гуо: Иә, маған Тауфик Хидаяттың кербез ойыны да ұнайды.

- Қазіргі кезде әлемде азиаттық спортшылар көш бастап келеді, олар әлем біріншіліктеріндегі медальдардың 90 пайызын дерлік алады. Қытайда бадминтон қаншалықты танымал?

Гуо: Бадминтон патшалығы деген атауға Индонезия ие, бірақ Қытайда да бұл ойын өте танымал. Бұл ойын арқылы денені шынықтырумен қатар жаңа достар табуға болады.

- Жарысты ұйымдастыру деңгейін қалай бағалайсыздар?

Марат: Спартакиада өте жоғары деңгейде өтті!

Гуо: Өте тамаша ойын болды. PR бөлімі жүз пайыз шеберлік танытты. Барлығымыз нағыз олимпиада ойынына қатысқандай сезімде болдық. Спартакиаданың жабылу сәті мен үшін ең көңіл тебіренерлік кезең «We are the champions!» әні ойнап, аспанға біздің компанияның корпоративтік түсіне боялған көптеген шарлардың ұшқаны болды.

- Осы 5 жылда қандай өзгерістер болды?

Айнұрлы: Жыл сайын Спартакиаданы ұйымдастыру сапасы жақсарып келеді.

Биыл өткен орны тамаша болуымен қатар, киім-кешек беріп қуантты - сапалы спорт костюмдері мен жылы күртелер және рюкзактар алдық.

Гуо: Шараны тамаша ұйымдастырған, ойыншылар да барынша күшті, тағу ұжымдар және әрине, достарымыз да көбейді!

Қызықты деректер

- Үнділердің көне ойыны «пуна» - қазіргі заманауи бадминтонның прототипі. Үндістанда қызмет еткен ағылшын офицерлері осы ойынды алып келеді, осылайша бадминтон қалың қауымға тарай бастайды.
- 1992 жылдан бері бадминтон жазғы Олимпиада ойындары бағдарламасына енді.
- Бір ракетканы созу үшін 10 метр ішек керек.
- Ең ірі әлемдік жарыс - Бадминтонның әлемдік суперсериясының жүлделік қоры - \$200 000 кем емес.
- 2005 жылы Гиннестің рекордтар кітабына енген кәсіби спортшының соққысынан воланның алған жылдамдығы сағатына 332 шақырым болды. Бұнымен де шектелмейді - 2013 жылы Yonex ракеткаларымен тәжірибе жасаған кезде сағатына 493 шақырым құраған бадминтон ойынының ең қатты соққыны (сמש) малайзиялық титулды бадминтоншы Тан Боон Хеон көрсеткен болатын.

БИЛЬЯРД

Жеңімпаз – Ғали Махатаев, ПҚҚР

- ПҚҚР ішінде Спартакиадада сайысқа қатысуға 20-дан астам адамның үміткер болғанын білеміз. Қатысу құқын жеңіп алу қиынға соқты ма?

- Оңай болмады, расымен де бәсекелестік күшті еді. Кен орнында бильярдтан іріктеу сайысы өтеді, өткен жылы мен екінші орын алып, Спартакиадаға қатыса алмадым. Биыл менің жолым болды, ПҚҚР құрама тобының бір мүшесі атандым. Өзім сыйлап, құрметтейтін Алмас Бекеновтен эстафетаны алған едім.

Финалға шығуды қиындататын бәсекелестер саны емес, дұрыс психологиялық дайындықтың болуы. Әрине, тұрақты түрде жаттығу да маңызды.

- Спорттың бұл түрі сізді несімен еліктірді?

- 10 жылдам астам уақыттан бері бильярд ойнап келемін, әр ойында өзіме бір жаңалық ашамын. Спорттың бұл түрі мені салмақтылығымен әрі қаталдығымен тартты, көзбен өлшеу қасиетін дамытты, сезімнің мен көңіл-күйіңді бірқалыпта ұстауды үйретті, осының бәрі маған өмірде де, жұмыста да пайдасын тигізді. Әдіс құра білу, айлаға толы күрес жүргізу және құмарлылық мені осы ойынға байлап тастады.

- Шеберлігіңізді қалай шыңдадыңыз?

- Шеберлігімді өз алдыма жеке шыңдап жүрмін, бірақ әркез тәжірибелі ойыншылардың пікіріне құлақ асамын. Вахта кезінде ауысымнан соң кем дегенде бір сағат шар сырғытуға тырысамын. Спартакиада алдында Алматының бильярд клубтарында жақсылап дайындалдым.

- Қарсыластардың қайсысымен ойнау барынша қызықты болды?

- Күшті қарсыласпен ойнаудың қызықты екенін кез келген спортшы айтады. Алматыға келер алдында соңғы екі жыл бойы Спартакиадада бірінші орын алып келген «Торғай-Петролеум» өкілі Азамат Елемесов туралы көп естідім. Ол өте күшті қарсылас, онымен ойнап, жақсы өнер көрсету мен үшін өте маңызды болды. Жеребе тастау арқылы бірінші айналымда Азаматпен кездестім. Басында бірінші және екінші партияларда ол ойын тізгінін қолына алғанмен, мен одан озып, жеңіске жеттім. Өте жарқын ойын көрсеттік деп ойлаймын.

«Казгермунай» компаниясының әлеуметтік дамыту бөлімінің бастығы А.Исқақова Ғали Махатаевті марапаттауда / Начальник отдела социального развития А.Искакова «Казгермунай» награждает Ғали Махатаева / Kazgermunai social development head A.Iskakov awarding Gali Makhatayev

- Жеңістен соң қандай сезімде болдыңыз?

- Жеңістің дәмі маған бұрыннан таныс, бұған дейін де Құмкөлде өткен жеке жарыстарда бірнеше мәрте жеңімпаз болғанмын. Бірақ Спартакиадаға жеңіс - басқа деңгей ғой, оның үстіне бұл жерде бір адамның ойыны жалпы топтың нәтижесіне ықпал етеді. Үміт артқан жан-дарды ұятқа қалдырмау менің басты мақсатым болды.

- Төрешілер туралы не айтасыз?

- Халықаралық санаттағы төреші Раимжан Бузурходжаевты бильярдтан әлем чемпионатына төрешілік жасаған кезде теледидардан ғана көрген едім. Осындай танымал адамды тауып, бір сәт болса да өзімізді әуесқой емес, кәсіби ойыншы сезінуге мүмкіндік берген ұйымдастырушыларға айтар алғысым шексіз. Төрешілік өте жоғары деңгейде болды.

- Бильярдтың түрлері көп. Сіз қандай түрін ойнайсыз?

- Мен пирамида деп аталатын орыс бильярдты ойнаймын, ол еркін, аралас және динамикалық деп бөлінеді. Оған қоса ағылшын бильярдты - осы ойынның ең бір күрделі түрі снукерді ойнауды үйренгім келеді.

- Сіздің ең ұзақ және ең қысқа партияңыз қанша уақытқа созылды?

- Спартакиада кезінде уақытты есептемедім, жалпы алғанда тәжірибемдегі ең қысқа партия 5 минутта аяқталды.

- Жарысқа қатысты ырым-нәнамдарыңыз бар ма?

- Жалпы жоқ, бірақ іріктеу сайысы кезінде қызық оқиға болды. Жарысқа

қатысушылардың бірі, бильярд әуесқойы Еркін Ертаев өзінің «қымбат» кийін турнир жеңімпазына сыйлайтынын айтты. Нәтижесінде сол кийі маған бұйырды, Спартакиадаға сонымен шықтым. Мүмкін ол маған көмектескен болар.

- Жарыстың ұйымдастырылу деңгейін қалай бағалайсыз?

- Жарыс өте жоғары деңгейде өтті. Ұйымдастырушыларға бір ұсыныс бар - төрешілерді сайыс өтетін жер мен ойынға арналған жабдықтармен алдын ала таныстырып қойса, олар сол орынның жетістігі мен кемшілігін бағалар еді. Бильярд үшін ең маңыздысы - бильярд үстелі мен шарлар ғой. Жалпы алғанда, Спартакиада өткізгені үшін компанияға көп рақмет!

Қызықты деректер

- Бильярдтың пайда болған жері мен уақыты нақты анықталмаған. Бұл ойынның өте ертеден келе жатқаны белгілі, отаны Азия елдері саналады. Біреулер ол Үндістанда пайда болған десе, басқалар Қытайды атайды. Еуропа халқы бильярдпен XVI ғасырда танысқан екен.
- Сақталған құжаттар бойынша, алғашқы бильярд үстелін 1469 жылы Франция короліне Людовик XI арнап жасаған екен.
- XVIII және XIX ғасырлар аралығында бильярд Еуропа мен Ресейде ақсүйектерді тәрбиелеудің міндетті бағдарламасына кірген.
- Бильярдтың түрлері көп: француз бильярдты карамболь, орыс бильярдты, ағылшындық снукер, америкалық пул, финдік кайза мен балтық новус.
- Кеңес Одағында бильярдты кәсіби түрде ойнауға тыйым салынатын.

ШАҒЫН ФУТБОЛ

Жеңімпаз – «Қазгермұнай» тобы, ойыншылар құрамы: Нұрлан Дайрабаев, Асқар Бекенов, Руслан Тәңірбергенов, Жомарт Мырзабеков, Берікбол Алтыбасов, Әлиасқар Таджімбетов, Еркебұлан Батпанов. Топ капитаны – Виктор Онохов.

- Виктор, ойынның қайсысы сіз үшін және тобыңыз үшін барынша күрделі болды?

- Футболдан ең қызық әрі шиеленісті ойын «Қазгермұнай» БК» ЖШС мен «ПҚҚР» АҚ арасында өтті десем көпшілік келісетін шығар. Әсіресе, оның қорытынды сәті - матч аяқталатын соңғы минуттарда есеп нөлде-нөл болып тұрғанда екі жақ та бір-бір голдан соқты. Бұл футболдан бірінші орын алуға ұмтылған қорытынды кесте еді. Жиналған ұпай саны бойынша «Қазгермұнай» тең ойынға разы болғанмен, ал ПҚҚР тобына тек жеңіс қажет еді. Нәтижесінде өте тартысты, қарқынды, қызық ойын жасадық. Жанкүйерлерді осындай ойынмен қуантқан шығармыз деп үміттенемін.

- Жаттықтырушыларыңыз бар ма? Дайындық қалай өтті?

- Жаттықтырушымыз жоқ. Алдағы жарыстар, және ойын әдістерін, сондай-ақ басқа мәселелерді топпен бірге талқылаймыз. Жарыс алдында жақсылап дайындаламыз, дайындық санын арттырамыз, өз бетімізбен жолдастық кездесулерге келісеміз.

- Ойынның қиын сәтінде сіздің тобыңыз қалай күш жинады?

- Біздің ұжым тату-тәтті, ұйымшыл. Бұл спорт қой, қандай кәсіби шебер болса да ойында әркімнің қателесуі мүмкін. Бірақ ең қиын жағдайдың өзінде салынды суға кетіруге болмайды - жеңілуге көп жағдайда сол себеп болады. Мысалы, ойын басында 2-3 ұтылған кезде, ойыншылардың қызығушылығы жоғалып, топтың еңсесі түседі. Біз 4 доп айырмашылықпен жеңіліп бара жатып, тепе-тендік орнатып қана қоймай, алға шыққан кездеріміз де болды. Психологиялық фактор үлкен рөл ойнайды. Ең бастысы - берілмеу керек, қиын сәттерде бір болып, өзіңе сеніп, матчтың соңғы минутына дейін күресу керек.

- Сіз үшін футбол қандай ойын? Адам бойындағы қандай қасиеттерді шыңдайды?

- Футбол - бұқаралық ойын және ең қызық спорт түрі. Кейбіреулер үшін футбол барлық өмір деуге болады. Спорттың бұл түрі қимыл-қозғалыс үйлесімділігін жақсартады, тез әрі дұрыс

«Қазгермұнай» және ПҚҚР командаларының арасындағы матч / Матч с участием команд «Казгермұнай» и ПҚҚР / Kazgermunai and PKKR playing a game

доп тебу мен нақты және күшті соққы беру біреулер ойлағандай оңай емес. Футбол - командалық ойын болғандықтан ойыншылар бір-бірінің пікіріне құлақ асып, бірге әрекет етеді. Спортшыларға жағдайды талдау, тез әрі дұрыс шешім қабылдау, әрекетін алдын ала ойласты-

ру мен оның салдарын есептеп отыру қажет болады.

Футболдың пайдасы айдан анық. Онымен кәсіби түрде айналысу міндет емес, әуесқойларға да айтарлықтай ләззат сыйлайды. Мен үшін футбол - бұл эмоционалдық ширығуды басу,

Футбол ойындарының жанкүйерлері / Болельщики на футбольных баталиях / Football games supporters

Қызықты деректер

- Шағын футболға ұқсайтын ойынды алғаш рет бразилиялықтар 1920 жылдары ойнай бастады. Ал голландықтар осы ойын түрінен 1968 жылы ұлттық чемпионат өткізді.
- Шағын футболды ұзындығы 25-42 м, ені 15-25 м алаңда ойнайды. Ал үлкен футболда алаңның ұзындығы 90-120 м, ені 45-90 метрді құрайды. Доп мөлшері де «үлкен» футболға қарағанда шағын болады.
- Ойыншылардың саны да әртүрлі: шағын футболда 4 алаң ойыншысы мен бір қақпашы болса, футболда - 11 ойыншы болады. Шағын футболдың «үлкен» футболдан басты айырмасы ойнау әдісіне байланысты. Ойыншылар саны шектеулі болғандықтан, кез келген ойыншы шабуылға да, қорғанысқа да қатыса алады. Матч кезінде орын алмаса береді, футболдағыдай емес, олардың санына шек қойылмайды.
- Футболда доптың жылдамдығы 210 км/с құрауы мүмкін.
- Футбол алты елде ресми түрде тыйым салынған, олардың ішінде Ауғанстан, Кампучия мен Гренландия бар.

қарқынды жаттығу кезінде теріс ойдан арыласың, денең шынығып, өзінді жайлы сезінесің.

- Танымал футболшылар ішінде кімді кумир тұтасыз?

- Мансап жолын аяқтаған футболшылардың ішінде Зинеддин Зиданды кумир тұтқан едім. Таң қаларлық ойыншы, алаңды басқалардан бөлек қабылдайды, допқа деген қарым-қатынасы мүлдем ерекше. Қазіргі футболшылардың ішінен маған Лионель Мессидің ойыны ұнайды.

- Шағын футболдың ерекшелігі қандай?

- Ойыншылар саны мен алаң көлемін айтпағанда басқа да ерекшеліктері бар. Мысалы, шағын футболда «ойыннан тыс» деген түсінік жоқ. Ойынды дөрекі бұзған ойыншыны «үлкен футболдағы» сияқты алаңнан шығаруы мүмкін, бірақ оны тек бір-екі минутқа жазалайды. Осы бір-екі минут шағын футбол үшін өте көп уақыт. Шағын футболда жарты минутта кездесу барысын өзгертуге болады, сондықтан ойыннан шыққан футболшы топты жерге қаратуы мүмкін.

Шағын футболдың өзіндік ерекшелігі: оны спорт залында да, шағын ашық алаңда да ойнай береді, әрқайсында

ойын шарты сәл өзгереді. Шағын футболдың тиімді тұсы - онымен жыл бойы ойнай беруге болады.

- Футболшыларда сенім-нанымдар бар ма?

- Маңызды ойынға шығар алдында, бұрын сәтті шыққан ойын формасын қайталауға тырысамыз. Ол «сәттілік әкеледі» деген сенім бар. Шын мәнінде ырым-нанымның пайдасы көп емес. Қажырлы жаттығу ғана толымды нәтиже береді. Спорттың ең басты қағидасы да сол.

- Жарыстың ұйымдастырылуын қалай бағалайсыз? Қандай ескерту/ұсыныстарыңыз бар?

- Тамаша өткен уақытымыз үшін жарысты ұйымдастырушыларға көп рақмет! Бәрі жоғары деңгейде өтті - нағыз мереке деуге лайық, ойнап та, демалып та үлгердік. Ескерту жоқ, бір ұсыныс - болашақта волейбол немесе баскетбол сияқты тағы бір топтық спорт түрін қосса дейміз.

Ал барлық спортшылар мен басқа жандарға спортпен шұғылданыңыздар, денсаулықтарыңызды нығайтыңыздар, күш пен ептілік, төзімділік және жылдамдықты шыңдаңыздар дегім келеді!

ПКҚР және «Қазгермунай» командаларының амандасуы / Приветствие команд ПКҚР и «Қазгермунай» / PKQR and Kazgermunai teams' meeting

ҮСТЕЛ ТЕННИСИ

Жеңімпаз топ - «Қазгермұнай», ойыншылар құрамы: Әлжан Жармұхамедов, Мэлс Ким, Марина Ким, Айзада Келімбетова

- Спартакиаданың бесінші мерейтойында жеңіске жеткеніңіз сіздің спорттық мансабыңызда қандай орынға ие?

Мэлс: Бұл жеңіс есімде ұзақ сақталады, себебі алдыңғы Спартакиадаларда бірінші орын ала алмаған едік. «ПетроҚазақстан» - 2014 Спартакиадасының жеке-топтық есебінде бірінші орын алғанымыз біздің қуанышымызды еселеді, себебі осыдан екі апта бұрын біздің БК екінші қатысушысы - «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ компаниялары мен тәуелді және еншілес ұйымдар арасында 3-ші Спартакиада өткен еді. Сонда біздің топ жеңіске жетті. Осындай сайыстарда тағы да жеңіске жетуіміз - біз үшін үлкен қуаныш.

- Ойынды қалай бағалар едіңіз?

Айзада: Көшбасшылар үштігіне кірген үш топ, менің ойымша, бір деңгейде болды (ПҚҚР, ПҚОП, ҚГМ), дегенмен біздің жолымыз болды.

Қызықты деректер

- Ең алғаш «пинг-понг» деген атау 1901 жылдан бастап кездеседі. Оған дейін интонациялық тұрғыда жақын атаулар: «флим-флам», «виф-ваф» және «госсима» деген сөздер айтылып келді. Бірақ ғасырдан сәл астам уақыт бұрын іскер америкалық Джон Джаквес екі дыбыстың үйлесімінен «пинг» - доп ракеткаға соғылған кезде шығатын дыбыс, «понг» - доп үстелден секірген кезде шығатын дыбыс құралған сөзді ойлап, оны тіркейді.
- 1988 жылы үстел теннисі олимпиадалық спорт түріне айналды.
- Үстел теннисі Азияда ерекше танымал. Қазір спорттың бұл түрімен әлемде 260 миллионнан астам адам шұғылданады.
- Допты ақ немесе сарғылт түске бояу керек. 2007 жылдан бастап халықаралық сайыстарда доптың басқа түстері қолданылмайды.
- Кездесу басында немесе ракетканы ауыстырған кезде ойыншы оны қарсыластарына және төрешіге талапқа сай екенін растау үшін көрсетуі тиіс.
- Үстел теннисінде доптың жылдамдығы 180 км/с жетуі мүмкін.

Әлжан: Біздің топқа келер болсақ, әріптестеріміз ең озық жағынан танылды, 100 пайыз күш жұмсады. Нәтижесінде үздік болып шықтық.

- Қай ойын сіздерге ауыр тиді? Ең жарқын сәттерін атай аласыз ба?

Мэлс: Ең ауыр әрі күрделі ойын ПҚҚР мүшесі Йован Мирческимен өткен бірінші ойын, ол 3 партиядан тұрды. Мен бірінші партияды 13:15 есебімен жеңіліп, екінші ойында да жол беріп алдым, бірақ соңғы минуттарда қарсыласымды 10:8 есебімен ұтып, жеңіске жеттім.

- Жаттықтырушыларыңыз бар ма? Жаттығуларыңыз қалай өтті?

Әлжан: Өзіміздің 7-8 адамнан құралған спортшыларымыз бар, ойыншы да, жаттықтырушы да өзімізбіз.

Мэлс: Аптасына 3-4 рет жұмыстан соң жаттығамыз.

- Кәсіби ракеткалар дайын күйінде сатылмайды. Ойыншы немесе оның жаттықтырушысы негізі мен қаптамасын таңдайды. Сіздер қалай істейсіздер?

Әлжан: Иә, ракетка расымен де жеке адамға арналып дайындалатын дүние. Бізде оны әр ойыншыға лайықтап, Алматыдағы Үстел теннисі федерациясынан сатып аламыз.

- Қазір тенниске әуестеніп жүрген жандарға не айтасыз?

Айзада: Ең алдымен, адам өз күшіне сенуі тиіс. Қиын жаттығулар мен тырысудың арқасында міндетті түрде жоғарғы деңгейден көрінімін деп сенген жөн. Шеберлікті жетілдіріп, үздіксіз жаттығу керек.

- Жарыстың ұйымдастырылу деңгейін қалай бағалайсыз?

Марина: Біздің ойыншыларға Спартакиаданың ұйымдастырылу сапасы ұнады. Бұл іске тартылған тұлғалар ойынға қатысты барлық мәселеге барынша ынтымақпен, жауапкершілікпен қарапты. Шараны өткізгенде барлық ұсақ-түйекті есепке алған, жарыстардың өздері де, спортшылардың демалуы да жақсы ойластырылыпты, көңілімізден шықты.

Әлжан: Енді алдағы алтыншы Спартакиадаға сәттілік тілеу ғана қалды! Мықтылар жеңіске жетсін деп тілейміз!

Үстел теннисі бойынша жеңімпаздар / Победители по настольному теннису / Table tennis winners

ШАХМАТ

Жеңімпаз топ - ПҚОП, ойыншылар құрамы: Маржан Күлекеева, Жандарбек Жұмаділдаев және Жорабай Қасымов

- Эйнштейн миын жаттықтыру үшін күн сайын бір сағат шахмат ойнаймын деген екен. Шахматпен қашаннан бері айналысып келесіз және қаншалықты жиі ойнайсыз?

Маржан: Шахматты 10 жасымнан бастап ойнадым, аптасына 2 күн жаттығамын.

Жандарбек: Шахматқа 18 жасымда қызығушылық таныттым, міне 30 жылдан бер осы ойын көңілімнен шығып жүр.

Жорабай: Шахмат менің өміріме енгелі 20 жыл болды, кітап бойынша да дайындаламын, ауада, саябақта ойнағанды жақсы көремін.

- Спартакиадада ең мықты қарсыласыңыз кім болды?

Маржан: «Торғай-Петролеум» өкілі Айгүл Иманбаеваны мықты қарсылас деп санаймын, онымен өткен ойын өте тартысты әрі қызықты болды.

Жандарбек: Мықты қарсыласым - ПҚҚР өкілі, спорт шеберіне үміткер Нұрлан Әбибуллаев болды.

- Жеңістен кейін қандай сезімде болдыңыздар?

Маржан: Спартакиада жеңіс оңайлықпен келген жоқ, қарсыластардың бәрі жеңімпаз атануға лайық еді. Сондықтан жеңістің дәмі ерекше тәтті болды.

Жандарбек: Компанияның сенімін ақтағанымды мақтан етемін.

Жорабай: Өте қуаныштымын! ПҚОП тобы бірнеше мәрте осы салада Спартакиада чемпионы болды, сол мәртебені тағы бір растағанымызға ризамын.

- Төрешілер туралы не айтасыздар?

Маржан: Төрешілердің шешіміне көңілім толды. Спартакиада бас қазысы Александр Кашашвили - халықаралық дәрежедегі шебер, сол атына лайық шеберлік пен әділдік көрсетті.

Жорабай: Сауатты төреші, әділ бағалау болды.

- Әлем тарихында ең ұзақ шахмат ойыны 1989 жылы Белградта Иван Николич пен Горан Арсович арасында өтті, ол 20 сағат 15 минутқа созылды. Сіздердің ең ұзақ әрі ең қысқа партияларыңыз қандай болды?

Жандарбек: 30 жылдық тәжірибемде ең ұзақ партиям 1 сағат 30 минутқа, ең қысқасы 2-3 минутқа созылды.

Жорабай: Менің ең ұзақ партиям 30 минут, қысқасы 5 минут болған еді.

- Психологтар шахматты есте сақтау қабілетін жақсартудың тиімді тәсілі деп санайды. Сіздің ойыңызша, шахмат адам бойындағы қандай қасиеттерді жетілдіреді?

Маржан: Шахмат - ақыл-ойға арналған жаттығу. Мен оны ойлау қабілетін жаттықтырып, қисынды жетілдіретін зияткерлік еңбек деп санаймын. Жақсы шахматшы ойында 2-3 қадамын алдын ала ойластырып отырады, өмірде соның бәрі оқиға мен әрекеттерді талдауға көмектеседі.

Жандарбек: Шахмат тәртіпке үйретеді, сараптама жасау мен қисынды ойлауға тәрбиелейді.

Жорабай: Шахмат қиын тапсырмаларды шешуге көмектеседі, идеяларды ойлап табуға және жадыны жақсартуға ықпал етеді.

- Сүйікті шахматшыңыз кім?

Маржан: Ол өзіндік ойымен ерекшеленетін әлемнің 13-ші чемпионы Гарри Каспаров.

Жандарбек: Олардың саны жетерлік. Мысалы, Хосе Рауль Капабланка - эндшпильдің атақты шебері, шахматқа эндшпиль техникасын әкелді немесе данышпан шахматшы Александр Алехин, ол жиырмадан енді асқан шағында әлем чемпионы атанды.

Жорабай: Анатолий Карпов, өте жоғары деңгейдегі шахматшы, тамаша әдіскер.

- Шахматты компьютерлер қазір шахматтың маңызды бөлігі. Әлем

Шахмат ойындарының алтын иегерлері / Золотые медалисты по шахматам / Chess golden award recipients

чемпионы, шахмат тарихындағы ең мықты ойыншы саналатын Гарри Каспаров 1997 жылы Deep Blue компьютерінен жеңіліп қалды, солайша шахмат әлемін есенгіретіп тастады. Сіздер шахмат компьютерімен ойнайсыздар ма?

Маржан: Иә, шахмат компьютерімен ойнадым, қазіргі кезде ол заман талабы ғой.

Жандарбек: Ойнадым, бірақ ол расымен де өте ауыр.

- Дәстүрден тыс шахматпен ойнап көрдіңіздер ме? (үш адам арасындағы шахмат, хат арқылы ойнайтын шахмат)?

Қызықты деректер

- Шахматтың тарихы бір жарым мың жылдан асады, оның пайда болуына қатысты көптеген жорамалдар бар. Солардың ішінде ең кең тараған нұсқа - шахматтың арғы атасы саналатын чатуранга ойыны Үндістанда шамамен б.з. VI ғасырында пайда болған. Жетінші ғасырда ойын Персияға келіп, шатрандж деп аталады. Шахмат деген атау осы парсы тілінен шығады. Қарсыластың короліне шабуыл жасаған ойыншы «шах» (парсы тілінде «патша» деген сөз) дейді, ал «шах мат» - патша өлді деген мағына береді.
- Шахмат ережелері халықаралық сайыстар жүйелі түрде өте бастаған он тоғызыншы ғасырда бір стандартқа келтірілді. 1886 жылдан бері шахматтан әлем чемпионы атағын алу ойындары өткізіледі.
- Шахматтың басты ережелері - «тидің бе - жүр» және «қолыңды алсаң - жүргенің».
- XIX ғасырдан бастап уақытқа есептеп ойнайды. Басында құм сағатпен ойынның ұзақтығын есептесе, 1883 жылы Вильсон механикалық шахмат сағатын ойлап тапты. Сағаттың түймесін басқан ойыншы өз сағатын тоқтатып, қарсыластың сағатын жүргізеді.
- Шахматтың классикалық үлгіден басқа түрлері де бар. Мысалы, алты қырлы тақтадағы төртқырлы алаңда ойнайтын үш ойыншыға арналған шахмат. Шахматтың ұлттық түрлері - азиялық сянци, сёги, чанги және ма-крук деген нұсқалары бар.
- 1928 жылы шахматты хат арқылы ойнаудың Халықаралық одағы құрылды. Қазір кәдімгі пошта ғана емес, электронды поштамен де хат алысып ойнауға болады.

Маржан: Хат арқылы шахмат ойнап көрдім - ол өте қызықты болады екен.

- Жарыс кезінде ұстанатын ырым-сенімдеріңіз бар ма?

Маржан: Жоқ, менің ойымша ең дұрысы - жақсылап дайындалып, жарысқа жаттығу керек.

Жандарбек: Ең бастысы - адам өзіне сену керек!

- Сайыстың өткізілу деңгейін қалай бағалайсыздар?

Маржан: 5-ші Спартакиада-ны ұйымдастырған «ПҚОСИ» АФ өкілдеріне үлкен алғыс айтамын. Бәрі

өте жоғары деңгейде өтті. Спартакиада-ны Іле Алатауының етегінде өткізгендері біздің еліміздің табиғаты қандай әдемі және ұлан-ғайыр екенін көрсетті. Бізді бір сәт те назардан тыс қалдырмады. Жарайсындар!

Жорабай: Бәрі өте жоғары деңгейде өтті!

- Осы 5 жылда не өзгерді?

Маржан: Бізге жаңа 2 компания қосылып, жарыс одан әрі жарқын бола түсті. Бұрынғыға қарағанда жеңу қиындап барады, соның өзі ойынды тартымды ете түседі.

...«АИБА» Дүниежүзілік Бокс Академиясында және «Ақ Бұлақ» спорт кешенінде «ПетроҚазақстанның» 5-ші мерейтойлық Спартакиадасы өтті. Спартакиадаға Алматы, Шымкент және Қызылорда қалаларынан 100-ден астам адам қатысты. Аталған іс-шара елдегі бұқаралық спортты дамыту идеясын жүзеге асырудың айқын мысалы болып отыр.

ҚР Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек Мұхамедиялы Спартакиаданың ашылу салтанатында: «Жақында мемлекет басшысы «Дене шынықтыру және спортты дамыту туралы» заңға қол қойды, онда бұқаралық спортты дамытуға бағытталған тармақтар бар. Және де біз, Қазақстанның спорттық еліне айналып бара жатқанын мақтан тұтамыз», - деп атап өтті. Министр «ПетроҚазақстан» Спартакиадасының барлық қатысушыларына сәттілік және ымырасыз күрес тіледі.

2 күндік жарыстар нәтижесінде Спартакиаданың жалпыкомандалық есепте жеңімпаз болып қызылордалық бөлімшенің ұжымы «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» атанды. Екінші орын олардың жерлестері «Қазгермұнай» БК командасы иеленді, ал үшінші орынды шымкенттік зауыттың командасы - «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» алды.

...Адамдарды салауатты өмір салтын ұстануға және уақыттың жоқтығы мен күнделікті шаршағандықты сылтауратпай, спортты өмірдің ажырамас бөлігі ретінде қабылдауға

қалай итермелеуге болады? Бұл сұрақтардың жауабын осыменен бесінші рет корпоративтік Спартакиаданы өткізіп отырған «ПетроҚазақстан» компаниясы әлдеқашан тапқан. Және компания бұл Спартакиаданы мұнайшылардың әрбір спорттық кездесуді асыға күтетіндей етіп, нағыз мейрам түрінде өткізеді.

Мұндай кездесулердегі басты нәрсе - «ПетроҚазақстанның» осындай бастамаларды әрдайым қолдап жүретін қазақстандық спорттың бетке ұстарлары - олимпиада чемпиондарымен жұмыстан тыс жағдайда тілдесу және кездесу мүмкіндігі. Бұл ретте, Спартакиада өткізіліп жатқан Дүниежүзілік бокс академиясы өте сәтті тандалған. Іле Алатауы бөктерінің асқақ сәулелігі «Тезірек, жоғарырақ, күштірек!» ұранына ерекше көңіл аударып тұрғандай.

Толықтай үнсіздікте алысып жатқан шахматшылар ауасында зияткерлік шиеленіс орын алған. Бильярд үстелдерінде ойыншылар кийді игеру шеберлігімен сайысты, шиеленіс сондай-ақ бадминтон мен үстел теннисі бойынша сайыстарда да болды. Бірақ ең үлкен құмарлық футбол алаңында байқалды, ондағы күзу тартыс қайнап жатты десе де болады. Сайыстың екі күні бір сәттей өте шықты.

Деловой Казахстан

...Жарқыраған күн, таза ауа, биік таулар! Осыбір үш қарапайым сөзде күнделікті барлық шаруаны кейінге қалдырып, қыркүйектің соңғы күндері соншалықты әдемі кейіпке енген тауларға адамның бірден аттанғысы келетіндей қаншама күш-қуат жиналған. Оның үстіне бұл үшін тамаша себеп те бар, ол - «ПетроҚазақстан» компаниясының 5-ші мерейтойлық Спартакиадасы.

Сайысқа қатысушыларды құттықтауға ҚР Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек Мұхамедиялы келді. Бұл - корпоративтік Спартакиадаға осындай мәртебелі қонақ келген Қазақстандағы алғашқы жағдай. «Бүгінгі Спартакиаданың өтуі - Қазақстандағы бұқаралық спортты дамытуға шын мәнісінде ерекше көңіл бөлінетіндігінің айғағы. Және де олимпиада ұраны: «Бастысы жеңіс емес, ең маңыздысы - қатысу» болғанымен, Спартакиадаға қатысушылардың барлығына спорттық жеңістер тілеймін!», - деді А.Мұхамедиялы.

«ПетроҚазақстан» президенті Вэй Юйсян: «ПетроҚазақстан» үшін корпоративтік Спартакиада - мыңдаған адамдардан құралған ұжымымызды біріктіретін маңызды іс-шара. Осы корпоративтік рух үлкен жетістіктерге қол жеткізуімізге және Қазақстандағы көшбасшы мұнай компаниясы болуымызға мүмкіндік беретіндігіне сенімдімін», - деп құттықтау сөзін сөйледі.

«ПетроҚазақстан» компаниясының вице-президенті Бақытжан Исенғалиев: «Біздің спортшыларды құттықтауға келген Мәдениет және спорт министрі Мұхамедиялы мырзаға ризашылық білдіргім келеді. Ол кісінің келуі кәсіптік спорттың дамуын қолдаумен бірге бұқаралық спорттың дамуын ерекше назарда ұстайтындығын дәлелдейді. Сондай-ақ, біз әлем бойынша әйгілі спортшыларды шақырдық, Кәсіпқойларды үлгі тұтып, спортқа шақыру - ел Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың «Ұлт сау болуы қажет!» үндеуімен дәл ұштасады» - деп атап өтті.

Әйгілі волейболшы Бақытжан Байтөреев: «Мен әкімшіліктегі, әскери ұйымдардағы қызметкерлер арасындағы жарыстарда болдым, бірақ «ПетроҚазақстан» компаниясының Спартакиадасы сияқты кең көлемді корпоративтік іс-шараны кездестірген жоқпын. Компания өз қызметкерлеріне нағыз спорт фестивалін сыйлады. Сау қызметкерлер - бұл сау компания, демек, дұрыс бизнес және өркендейтін ел сенімдігіне нық сенімдімін», - деп сайыс қорытындыларына түсініктеме берді.

ЭКСПЕРТ КАЗАХСТАН

...«ПетроҚазақстан» компаниясы осымен бесінші рет Спартакиада өткізіп, тамаша үлгі көрсетіп отыр. Егер басқа компаниялар «ПетроҚазақстан» компаниясынан үлгі алып, салауатты өмір салтын насихаттап, өз қызметкерлерін осылайша кең көлемде спортқа тартатын болса, онда қазақстандық спорт өркендейтін болады. Спорттың дамуына компанияда аз қаражат бөлінбейді, өңірлердегі кәсіпорындарда заманауи спорт кешендері мен спорт залдары жұмыс жасайды, командаларды дайындау үшін кәсіби жаттықтырушылар тартылады» - деп атап өтті Спартакиадаға шақыртылған қазақстандық дзюдошы, Олимпиадалық ойындардың күміс жүлдегері Асхат Житкеев.

«Акционерлеріміз бен әріптестеріміздің қолдауының арқасында Спартакиада компания тарихындағы өте маңызды оқиғаға және оның корпоративтік мәдениетінің басты элементіне айналды. Біз қыз-меткерлеріміздің физикалық жағдайына, салауатты өмір салтын насихаттауға үлкен көңіл бөлеміз және компаниядағы спорттық іс-шараларды әрдайым қолдайтын боламыз» - деді «ПетроҚазақстан» президенті Вэй Юйсян.

ОБРАЩЕНИЕ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Уважаемые читатели, коллеги!

Данный спецвыпуск «Мунайшы» посвящен главному спортивному событию в жизни многотысячного коллектива компании - Спартакиаде «ПетроКазахстан», прошедшей 29-30 сентября в Алматы.

Шесть лет назад одной из моих первых инициатив была организация корпоративной Спартакиады.

Главная задача Спартакиады виделась в развитии массового спорта, пропаганды здорового образа жизни, укрепления внутрикорпоративного духа. Не менее важная задача - возвращение молодежи из виртуального мира в мир реальный.

Сегодня, по завершении очередной, 5-й, Спартакиады уже можно говорить о том, что идея в целом реализована. Следующий этап её развития видится в возможном расширении содержания соревнований за счет включения других видов спорта.

Отрадно, что интерес к корпоративной Спартакиаде постоянно растет не только среди наших сотрудников. Постоянными её участниками стали компании «Казгермунай» и «Тургай-Петролеум». Это придало соревнованиям больше состязательности и зрелищности - именно то, что характеризует спорт как таковой.

И сейчас мы с удовлетворением отмечаем, что активные участники соревнований, являясь образцом для подражания в работе и здоровом образе жизни, по праву оказались в центре внимания в трудовых коллективах.

Выражаю им всем свое глубокое уважение и признательность.

Особо следует отметить понимание и поддержку высшего руководства компании. Президент Вэй Юйсян практически всегда принимает личное участие в открытии Спартакиад, в церемониях награждения, неформальном общении с участниками соревнований. Несомненно, это придает особый драйв состязаниям. В качестве активных болельщиков юбилейной Спартакиады были руководитель Алматинского филиала ПКОСИ г-жа Синь Чжунлинь и вице-президент Цао Цифань, директора департаментов, сотрудники компании. Такая поддержка дорогого стоит.

Отличную работу по организации Спартакиады как всегда проделал коллектив департамента стратегических коммуникаций ПКОСИ. Только он знает, сколько труда, времени, порой нервов стоит проведение такого мероприятия. 5-летний юбилей Спартакиады стал благодаря их стараниям настоящим праздником спорта.

Немногие Олимпийские игры могут похвастать такими условиями проведения соревнований, как в этот раз в Алматы. Руководство Международной Академии бокса АИБА и горнолыжного комплекса «Ак Булак» также приложило все силы для того, чтобы Спартакиада «ПетроКазахстан» прошла на самом высоком уровне.

Впервые в истории корпоративных состязаний в церемонии открытия Спартакиады принял участие, несмотря на большую занятость, министр культуры и спорта РК господин А.Мухамедиулы, прилетев специально для этого из Астаны.

В знак уважения к участникам соревнований мы по традиции пригласили известных в стране и за рубежом спортсменов. Бахытжан Байтуреев очень популярен в волейбольном мире. Признанный лучшим игроком Азии, одним из лучших волейболистов Франции в период многолетних выступлений за знаменитые клубы «Бордо» и «Пари Сэн-Жермен», Бахытжан, на мой взгляд, является образцом спортивности, порядочности, скромности и деликатности.

Казахстанская звездная пара - Асхат Житкеев и Елена Павлова многие годы умножали спортивную славу страны. Лучший дзюдоист Казахстана в тяжелом весе Асхат и капитан женской сборной по волейболу Елена также украсили своим присутствием нашу Спартакиаду. Об этой спортивной семье «Мунайшы» писал в одном из предыдущих номеров.

Конечно, всё это благодаря личным, дружеским отношениям с этими людьми.

Приглашая на наши спортивные мероприятия своих друзей из большого спорта, рассчитываю задавать спортивный дух и настрой на бескомпромиссную борьбу, на мотивацию развития как массового спорта, так и спорта высоких достижений. У наших коллег и их близких должны быть правильные кумиры для примера и подражания...

С другой стороны, коллегам из Кызылорды и Шымкента предоставлялась уникальная возможность пообщаться с легендами мирового спорта - Сериком Конакбаевым, Ильей Ильиным, Сеильдой Байшаковым, Юрием Голодовым, Бахытжаном Байтуреевым, Еленой Павловой, Асхатом Житкеевым и другими звездами большого спорта.

Надеюсь, впереди будет немало поводов приглашать и других знаменитых казахстанцев на наши мероприятия.

Апгрейд души и тела просто необходим нам всем.

P.S. Всенародная любимица, Герой Социалистического Труда, народная артистка СССР, академик Бибигуль Ахметовна Тулегенова сегодня в свои 85 лет продолжает ежедневно по 60 минут уделять занятию утренней гимнастикой.

(В порядке информации к размышлению.)

**Б.Исенгалиев,
Вице-президент**

ПЯТИЗВЕЗДОЧНАЯ СПАРТАКИАДА

Корпоративной Спартакиаде «ПетроКазахстан» – 5 лет! За этот сравнительно небольшой срок в летопись главного спортивного мероприятия компании было вписано много новых имен, побед и достижений. Но самой главной победой можно считать то, что спорт стал неотъемлемой частью повседневной жизни многих из нас, а сама Спартакиада – долгожданным спортивным праздником, которого все ждут с нетерпением, готовясь на протяжении всего года.

Алматы был местом проведения первой Спартакиады, и теперь здесь проходит уже 5-я, юбилейная, Спартакиада. По очереди с достоинством проводили игры наши бизнес-подразделения в Кызылорде и Шымкенте, а прошлая Спартакиада была организована АО «Тургай-Петролеум». Специально для этого главного спортивного мероприятия «ПетроКазахстан» было разработано Положение «О Спартакиаде», а для участия в соревнованиях между сотрудниками проводятся отборочные турниры.

В Спартакиаде-2014, как и в прошлом году, приняли участие 5 команд: ПККР, ПКОП, ПКОСИ, а также команды наших СП - ТОО «Казгермунай» и АО «Тургай-Петролеум».

Всемирная Академия Бокса АИВА и спортивно-оздоровительный комплекс «Ак Булак», на территории которых 29-30 сентября и прошла наша юбилейная Спартакиада, славятся не только великолепными спортивными объектами, но и прекрасным панорамным видом на предгорья Заилийского Алатау. Добавь-

те к этому яркие игры, именитых гостей, и станет понятно, почему эта «пятизвездочная Спартакиада», как сказал один из наших гостей, останется у всех в памяти надолго.

Большим сюрпризом для участников стало присутствие на открытии Спартакиады министра культуры и спорта РК Арыстанбека Мухамедиулы, специально прилетевшего из Астаны на наше мероприятие. Нужно отметить, что приезд столь высокого гостя на корпоративную спартакиаду - первый случай в Казахстане.

Поздравив спортсменов, г-н Арыстанбек Мухамедиулы высоко оценил нашу традицию проведения Спартакиады. «Хотел бы выразить благодарность руководству «ПетроКазахстан» за организацию столь интересного мероприятия, - отметил министр. - Известно, что именно развитие массового спорта может привести к высоким спортивным достижениям страны. Только здоровая нация способна достичь больших результатов, и отрадно, когда массовый спорт

Елена Павлова, бывший капитан женской сборной команды Казахстана по волейболу

Желаю побед всем участникам, чтобы победили абсолютно все - и каждый сам себя. И пусть тот командный дух, который вас сплотил, присутствует не только в спорте, но и ежедневно - в вашей работе.

Ерсулан Жасыбай, главный судья по футболу

Хочу поблагодарить организаторов Спартакиады «ПетроКазахстан». Это был хороший турнир - признаюсь, я и не ожидал, что будут такие баталии. Ваши игроки - молодцы, их сила воли и стремление к победе дали свои результаты.

пропагандируют в компаниях. Такие мероприятия стимулируют, дают возможность раскрыть потенциал сотрудников, а самое главное - проявляется командный дух. Желаю всем участникам Спартакиады спортивных побед!»

Спартакиаданың салтанатты ашылуы. Командалардың сапқа тұруы / Открытие Спартакиады. Построение команд / Opening ceremony of the Olympics. Teams lining up

Результаты Спартакиады

Мини-футбол

- 1-е место - «Казгермунай»
- 2-е место - ПҚКР
- 3-е место - ПҚОП

Настольный теннис

- 1-е место - «Казгермунай»
- 2-е место - ПҚКР
- 3-е место - ПҚОП

Бадминтон

- 1-е место - ПҚОСИ
- 2-е место - ПҚКР
- 3-е место - ПҚОП

Шахматы

- 1-е место - ПҚОП
- 2-е место - ПҚКР
- 3-е место - «Казгермунай»

Бильярд (личный зачет)

- 1-е место - Г.Махатаев (ПҚКР)
- 2-е место - А.Елемесов («Тургай-Петролеум»)
- 3-е место - Ши Хаоцзи («Казгермунай»)

Непременное присутствие Президента нашей компании на Спартакиаде также подчеркивает ее особый статус. «Сегодня счастливый день не только для меня, но и для наших сотрудников, потому что открылась 5-я, юбилейная, Спартакиада «ПетроКазахстан», - сказал г-н Вэй Юйсян на открытии. - Корпоративная Спартакиада - это важное событие, объединяющее наш многотысячный коллектив. Это долгожданное мероприятие не только для сотрудников «ПетроКазахстан», но и для сотрудников наших совместных предприятий. Мы всегда подчеркивали важность спорта, уделяя особое внимание пропаганде здорового образа жизни и поддерживая спортивные мероприятия в компании. Мне бы хотелось, чтобы наша 5-я Спартакиада стала действительно незабываемой для всех вас!»

«Сотрудники алматинского офиса приложили немало усилий, чтобы сделать ваше пребывание здесь максимально комфортным, - отметила руководитель Алматинского филиала ПҚОСИ г-жа Синь Чжунлинь. - Наша Спартакиада проходит во Всемирной Академии Бокса, в окружении гор и на свежем воздухе. Здесь останавливаются многие национальные сборные из разных стран мира, я уверена, что впереди у нас несколько замечательных дней, которые подарят множество положительных эмоций. Желаю победы каждой команде!»

Г-н Цао Цзифань, вице-президент по маркетингу и транспортировке, подчеркнул: «Спартакиада - отличная возможность для сотрудников проявить свои лучшие спортивные качества. Такие мероприятия формируют единый корпоративный дух и нацеленность на победу - и не только в спорте. Я лично наблюдал за игрой в футбол, и, на мой взгляд, все команды сыграли достойно».

Приглашение на Спартакиаду «ПетроКазахстан» именитых спортсменов - уже устоявшаяся традиция. Гостями юбилейной Спартакиады стали мастер международного класса по волейболу Бахытжан Байтуреев, признанный в свое время лучшим игроком в Азии, выдающийся казахстанский дзюдоист, заслуженный мастер спорта, серебряный призер Олимпийских игр 2008 года в Пекине Асхат Житкеев и мастер спорта международного класса, бывший капитан женской сборной команды Казахстана по волейболу Елена Павлова. «Для нашей компании большая честь пригласить таких именитых спортсменов, - отметил г-н Вэй Юйсян. - Ваши достижения вдохновляют людей, вдохновят они и участников нашей Спартакиады».

Звучат фанфары. Право поднять флаг предоставляется Аману Джунусову, капитану команды ПҚКР - победителям Спартакиады-2013 в общекомандном зачете. 5-я юбилейная Спартакиада «ПетроКазахстан» открыта.

В этом году участники Спартакиады, число которых превысило сто человек, также соревновались по пяти видам спорта - мини-футболу, настольному теннису, бадминтону, шахматам

Ертуган Туманов, директор по человеческим ресурсам и административным вопросам, «Тургай-Петролеум»

Идея проведения Спартакиады прекрасна. Все отлично организовано, созданы все условия для спортсменов. Не на все корпоративные Спартакиады приезжают министр культуры и спорта и звезды спорта, и когда присутствуют такие люди, это воодушевляет спортсменов.

Исатай Тауров, специалист по отчетности, ПҚОСИ, болельщик

Игры очень насыщенные, особенно мне понравился футбол. Впечатлил и подход к подбору судейского состава - игры команд оценивали профессионалы международного и республиканского уровня. Еще впечатлило присутствие на открытии Спартакиады известных людей, которые поддержали мероприятие, что на самом деле говорит о многом.

и бильярду. Для определения сильнейших были приглашены профессиональные судьи республиканского и международного уровня. Так, соревнования по мини-футболу оценивал судья первой категории Ерсұлтан Жасыбай, по бильярду - судья международной категории Раимжан Бузурходжаев, по настольному теннису - Тимур Бейсалиев, мастер спорта РК, неоднократный чемпион Ка-

Олимпиадалық ойындардың күміс жүлдегері Асхат Житкеевтің құттықтау сөзі / Напутствие серебряного призера Олимпийских игр Асхата Житкеева участникам Спартакиады / Address of Beijing Olympic silver medalist Askhat Zhitkeyev to the Games participants

Министр Мухамедиұлы мырзаның біздің спортсмендерге тілек сөзі / Пожелания министра г-на Мухамедиұлы нашим спортсменам /
Wishes of Minister Mr. Mukhamediyuly to our sportsmen

захстана, член национальной сборной команды РК, участник чемпионата мира и Азии по теннису, соревнования по шахматам судил мастер международного класса, тренер «Академии шахмат Жансаи Абдумалик» Александр Кашашвили, по бадминтону - тренер клуба любителей бадминтона «Потенциал» Владимир Потоцкий.

Уровень подготовки участников растет с каждым годом - таково было общее мнение как болельщиков, так и участников, которые уже не первый год принимают участие на соревнованиях Спарта-

киады. Азарт и борьба за победу чувствовались в каждом матче.

«Ваши спортсмены - сильные люди, которые показывают, что если захотеть, то можно успеть все - трудиться на своих рабочих местах, находить время для

тренировок и соревнований. Они объединяют всю компанию, - отметил серебряный призер Олимпийских игр Асхат Житкеев. - Очень важно, что серьезная целенаправленная подготовка к спартакиадам в «ПетроКазахстан» ведется в те-

ТУРНИРНАЯ ТАБЛИЦА СПАРТАКИАДЫ ПЕТРОКАЗАХСТАН-2014

№	Команды	Занятые места по видам					Кол-во набранных баллов	Места
		Футбол	Бадминтон	Настольный теннис	Бильярд	Шахматы		
1	АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз»	2	2	2	1	2	9	I
2	ТОО «СП «Казгермунай»	1	4	1	3	3	12	II
3	ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс»	3	3	3	4	1	14	III
4	Компания «ПетроКазахстан Оверсиз Сервисез Инк.» и Маркетинг и Транспортировка	4	1	5	5	5	20	IV
5	АО «Тургай-Петролеум»	5	5	4	2	4	20	V

Баян Садуакасова, финансовый директор, маркетинг и транспортировка, болельщик

Эмоции переполняют! Ведь ты привык видеть этих людей за компьютером, и вроде бы они ничего тяжелее мышки не держали... А сегодня видишь, как профессионально они бегают по полю и забивают голы. Спасибо, что этот праздник состоялся, это очень важно для любой компании. После таких соревнований у людей появится больше желания заниматься спортом, чтобы в следующий раз доказать, что мы можем лучше.

«ПетроҚазақстан» президенті Вэй Юйсян мырзаның Спартакиаданы ашуы / Президент «ПетроКазakhstan» г-н Вэй Юйсян открывает Спартакиаду / PetroKazakhstan President Mr. Wei Yuxiang is opening the Olympics

Қазақстан Республикасының әнұраны орындалған кезінде / Во время исполнения гимна Республики Казахстан / During performance of the national anthem of the Republic of Kazakhstan

Тимур Бейсалиев, главный судья по настольному теннису

Это моя первая корпоративная спартакиада, и впечатления просто отличные. Борьба была бескомпромиссной, а все команды играли на уровне. Хорошее впечатление оставили боевой настрой участников игр, их желание играть, участвовать и побеждать.

Нургуль Еримбетова, ведущий экономист, трудовые ресурсы, ПККР, член команды по бадминтону

Здорово, что в этом году Спартакиада проходит в такой живописной местности. Чистый свежий воздух, красота вокруг, которую старались запечатлеть многие, делая селфи. Кроме зрелищных игр, мы посмотрели и великолепные осенние алматинские горы, погуляли, а ребята покатались на канатной дорожке.

чение всего года, и компания создает для этого великолепные условия».

Абсолютная тишина - именно в такой обстановке проходил турнир по шахматам. Соревнования по быстрым шахматам (продолжительность 30 минут) проводились по круговой системе, и каждая команда, состоящая из двух мужчин и одной женщины, сыграла по одному матчу со всеми соперниками. Победителем, как и в прошлом году, стала команда ПККОП. Как отметил судья Александр Кашашвили, уровень подготовки большинства наших участников высок, и была сы-

грана не одна интересная партия. Среди шахматистов-мужчин отличился Жорабай Касымов из ПККОП, а среди женщин - Маржан Кулекеева, которая входит и в сборную компании «КазМунайГаз» по шахматам. Они выиграли все свои личные встречи.

В настольном теннисе победителем стала команда «Казгермунай». Ожесточенная борьба велась между лидером прошлых игр - командой ПККР и командой «Казгермунай». Интрига сохранялась до последних минут турнира. Но упорство и чуточка удачи, как отметили спортсмены из команды «Казгермунай», и вывели ее в лидеры. Второе место заняла команда ПККР, а третье - ПККОП. Мастерством игры отличились Мэлс Ким из «Казгермунай», Йован Мирчески из ПККР и Никита Гафаров из ПККОП. Кстати, кол-

Александр Кашашвили, главный судья по шахматам

Иногда казалось, что присутствую на каком-то очень престижном международном шахматном турнире. Невооруженным глазом было видно, что организаторы этого мероприятия сделали все, чтобы участники соревнований смогли хорошо отдохнуть, а также максимально проявить свои спортивные качества.

Бауыржан Сарсенбаев, экономист, «Тургай-Петролеум», член команды по бадминтону

Я участвую на Спартакиадах «ПетроКазахстан» уже 3-й год. В прошлом году наша компания поддержала инициативу вашей компании, и Спартакиада в Кызылорде была организована нашим совместным предприятием. Эта 5-я, юбилейная, Спартакиада проходит на высшем уровне. Моя оценка - «5 с плюсом».

лективным пожеланием теннисистов было расширить соревнования по теннису с тем, чтобы личные и парные соревнования (как женские, так и мужские) проходили отдельно и чтобы все приехавшие на соревнования спортсмены (как основной состав, так и запасные игроки) успели поиграть. Это, по мнению участников, предоставит им больше возможности проявить себя, да и игра станет более продолжительной и интересной.

Турнир по бильярду выявил нового лидера - Гали Махатаева из ПККР, который потеснил на пьедестале почета победи-

Йован Мирчески, менеджер по проектированию производственных объектов, Кулколь, ПККР, член команды по настольному теннису

Спартакиада - это отличная традиция. Я вижу, как каждый год растет мастерство моих оппонентов. Ведь если нет хороших противников, то нет и смысла играть.

Жазира Тоганбаева, ассистент, трудовые ресурсы, ПККОСИ, болельщик

Это моя вторая Спартакиада, и я вижу, как вырос уровень подготовки наших сотрудников из ПККОСИ, у которых к тому же была самая стильная форма на этой Спартакиаде. Но очень жаль, что мало болельщиков.

Спартакиаданың қола жүлдегерлері, ПҚОП командасы компания президенті Вэй Юйсян мырзамен бірге /
Bronze winners of the Olympics, PKOP team, with company President Mr. Wei Yuxiang

теля прошлых Спартакиад Азамата Елемесова из «Тургай-Петролеум». А третье место занял Ши Хаоцзи из компании «Казгермунай».

Серьезные баталии развернулись на турнире по бадминтону, основной накал страстей наблюдался между лидером прошлого года - командой ПҚКР и командой ПҚОСИ, ставшей победителем этой, юбилейной, Спартакиады. Командная встреча на Спартакиаде состояла из 5 игр - одиночной мужской, одиночной женской, парной мужской, парной женской и смешанной пары.

Как и в прошлом году, сложным и решающим получился матч между командами ПҚКР и ПҚОСИ, которые боролись за первое командное место. При счете 2:2 все решил матч в миксте, где пара из ПҚОСИ Сюй Гуо / Динара Тусупбекова в итоге сумела сломить сопротивление пары ПҚКР Чжан Чэнькай/ Анар Капанова, принеся своей команде победу. Второе место заняла команда ПҚКР, а третье - ПҚОП.

Футбол - спорт миллионов, он привлек особое внимание и на нашей Спартакиаде. Матчи проходили по круговой системе, и, как отметил судья соревнований Ерсұлтан Жасыбай, самые яркие баталии кипели в игре между командами ПҚКР и «Казгермунай». Вообще, турнир получился очень интересным и интригующим, ведь до последнего момента было непонятно, кто же станет чемпионом. В итоге свой титул победителя подтвердила команда «Казгермунай», лидер прошлых игр по футболу в рамках Спартакиады.

На второе место вышла команда ПҚКР, на третье - ПҚОП.

«Цель Спартакиады - привлечь как можно больше внимания к спорту, предоставив нашим сотрудникам возможность самовыражения через спорт, - подвел итоги Спартакиады Вице-президент «ПетроКазakhstan» г-н Бахытжан Исенғалиев. - Я хотел бы выразить признательность министру культуры и спорта г-ну Мухамедиулы, который нашел время приехать на Спартакиаду. Его визит, несомненно, дал нашим спортсменам особый стимул к победе. Гостями мероприятия стали и всемирно известные казахстанские спортсмены, что, безусловно, станет дополнительной мотивацией для наших сотрудников заниматься спортом и вести здоровый образ жизни».

Соревнования завершились. Победителем в общекомандном зачете стали - вот уже в 4-й раз в пятилетней истории Спартакиады - спортсмены из ПҚКР, набравшие 9 баллов. На втором месте с 12-ю баллами оказалась команда «Казгермунай», а на третьем - с 14-ю баллами - команда нашего перерабатывающего подразделения ПҚОП.

На церемонии закрытия счастливые победители получили свои заслуженные месяцами и порой годами упорных тренировок медали, а команды-победители - кубки и денежные сертификаты. А воздушные шары, которые участники этого спортивного праздника под аккомпанемент песни «We are the champions!» выпустили в синее небо, устремились вверх - навстречу новым победам!

Историческая справка

1-я Спартакиада

Алматы, 2010 год

3 команды: ПҚКР, ПҚОП, ПҚОСИ

4 вида спорта: бадминтон, настольный теннис, футбол, шахматы

63 участника

Победитель в общекомандном зачете: ПҚКР

2-я Спартакиада

Кызылорда, 2011 год, посвящена 25-летию месторождения Кумколь

3 команды: ПҚКР, ПҚОП, ПҚОСИ

5 видов спорта: бадминтон, волейбол, настольный теннис, футбол, шахматы

Свыше 70 участников

Победитель в общекомандном зачете: ПҚКР

3-я Спартакиада

Шымкент, 2012 год, посвящена 80-летию Южно-Казахстанской области

5 команд: ПҚКР, ПҚОП, ПҚОСИ, «Казгермунай», «Тургай-Петролеум»

5 видов спорта: бадминтон, бильярд, мини-футбол, настольный теннис, шахматы

95 участников

Победитель в общекомандном зачете: ПҚОП

4-я Спартакиада

Кызылорда, 2013 год, организатор - «Тургай-Петролеум»

5 команд: ПҚКР, ПҚОП, ПҚОСИ, «Казгермунай», «Тургай-Петролеум»

5 видов спорта: бадминтон, бильярд, мини-футбол, настольный теннис, шахматы

Более 100 участников

Новшество: приглашены судьи республиканского уровня

Победитель в общекомандном зачете: ПҚКР

5-я Спартакиада

Алматы, 2014 год

5 команд: ПҚКР, ПҚОП, ПҚОСИ, «Казгермунай», «Тургай-Петролеум»

5 видов спорта: бадминтон, бильярд, мини-футбол, настольный теннис, шахматы

Более 100 участников

Победитель в общекомандном зачете: ПҚКР

БАХЫТЖАН БАЙТУРЕЕВ: «ВОЛЕЙБОЛ – ЭТО МОЯ ЛЮБОВЬ И МОЙ КИСЛОРОД».

- Расскажите, как Вы пришли в волейбол и каковы Ваши самые яркие победы?

- Думаю, любовь к волейболу у меня в генах - моя мама занималась волейболом, я тоже заинтересовался этим видом спорта и в 12 лет начал заниматься.

Одной из запоминающихся стала моя первая крупная победа, когда в 1982 году в составе юношеской команды г. Алматы мы выиграли чемпионат Казахстана.

А самая яркая - это, конечно, победа на клубном чемпионате Азии в Японии. 1993 год, сложное время в экономике, страна только пару лет назад обрела независимость. Мы стали первой спортивной делегацией суверенного Казахстана, которая выступала за границей. Собственно, тогда никто и не знал про казахстанский волейбол. А мы приехали и победили! Наша команда действительно произвела фурор на чемпионате. Ощущения были непередаваемые - гордость за команду, за то, что сумели достойно представить свою страну.

- Вы два раза становились финалистом Кубка Франции. С чего началась Ваша спортивная карьера в этой стране?

- Во Францию я попал после клубного чемпионата Азии 1993 года, где меня признали лучшим игроком турнира. После этой победы я и получил приглашение играть во Франции. В этой стране, в Париже, я отыграл два сезона. Сначала это был клуб Парижского университета (сезон 1993/94), играя в котором, мы стали бронзовыми призерами чемпионата Франции, а на следующий сезон я играл за команду «Пари Сэн-Жермен».

- Есть ли у Вас какие-то спортивные приметы? Например, для многих игроков болезненна смена его номера.

- Насчет цифр - это верно, в их магию я верю (улыбается). Я, например, в Казахстане всегда играл под номером «12». А вот за границей мне давали номера «7» и «9». Признаюсь, чувствовал себя не очень комфортно. Что касается примет, то лично я всегда надевал сначала левый носок, потом начинал шнуровать кроссовки с левой ноги. Видимо, потому что родился левшой.

- Что для Вас волейбол?

- Если кратко, это моя любовь и мой кислород, мое хобби и работа. В волейболе я уже 34 года, и я очень счастлив!

- В 35 лет Вы закончили карьеру игрока и стали заниматься тренерской работой. Какая из этих ипостасей, на Ваш взгляд, сложнее?

- Признаюсь, если бы я понимал сложность тренерской работы в мою бытность игроком, я бы вел себя абсолютно по-другому. Теперь я понимаю, как сложно было с нами тренерам. И когда мы их не слушались, и какими были порой безответственными и ленивыми. Это можно сравнить с тем, когда ты, становясь родителем, оглядываешься назад в то время, когда был ребенком, и думаешь, ну зачем я так делал?

- Какова Ваша философия как тренера?

- Труд, упорство и дисциплина. Когда я был ребенком, на меня никто не делал ставку. То есть в спорте не всегда превалирует талант. Можно иметь отличные данные, но не добиться успеха. Это как в известной поговорке. В жизни ничего не дается просто так, все, чего мы добиваемся, - результат нашего труда.

- А каковы были Ваши тренеры?

- Есть несколько тренеров, которые сыграли существенную роль в моем становлении как спортсмена и моей карьере. Это мой детский тренер Ербол Газизович Молдажанов, заслуженный тренер РК. Затем Евгений Витальевич Сивков, тренер высшей лиги СССР, заслуженный тренер РК, тренер той самой команды «Азамат-Алматы», в составе которой мы выиграли клубный чемпионат Азии.

И третий - Вячеслав Алексеевич Платонов, заслуженный тренер СССР, олимпийский чемпион, как главный тренер мужской сборной команды СССР на Олимпиаде-1980, который вошел в трой-

ку лучших тренеров столетия по версии Международной федерации волейбола. Мне посчастливилось играть под его руководством в Санкт-Петербурге. Помню, он как-то меня спросил: «Бахытжан, а ты записываешь мои упражнения?» Я ответил, что нет, я не собираюсь становиться тренером. На что он ответил: «Зря». Возможно, уже тогда он видел во мне тренерский потенциал. Я действительно многому научился у него и сейчас использую это в своей работе.

- Какие качества оттачивает волейбол?

- Приведу пример из детства. Я помню свою первую поездку на соревнования с моим детским тренером Ерболом Газизовичем. Пришло время обеда, и каждый из ребят начал есть в своем купе. Увидев это, он собрал нас, 12-летних мальчишек, и сказал: «Ребята, мы одна команда. Я бы не хотел видеть, что каждый из вас ест отдельно свою еду в своем купе. Сейчас мы с вами собираемся вместе, садимся одной командой и обедаем». Я до сих пор это помню и тоже прививаю командный дух своим игрокам.

Спорт - это не просто. Это упорный труд, дисциплина и патриотизм.

- Ваши пожелания компании «ПетроКазахстан».

- Желаю процветания и успехов во всех ваших начинаниях. Я считаю, это великое дело, что компания так заботится о своих сотрудниках, проводя такое великолепное мероприятие, как эта Спартакиада. Это целый праздник для людей. И великодушный пример для подражания для других казахстанских компаний.

Родился 24 декабря 1967 года. Казахстанский волейболист, обладатель Кубка СССР-1991, лучший игрок Азии-1993, победитель клубного чемпионата Азии с командой «Азамат-Алматы», серебряный призер чемпионата Азии, дважды финалист Кубка Франции, бронзовый призер суперлиги чемпионата РФ.

Заслуженный тренер РК, мастер спорта СССР, мастер спорта международного класса РК. Был главным тренером женской сборной РК, когда команда стала бронзовым призером Азиатских игр-2010 (Китай). В настоящее время - тренер мужской клубной команды национальной лиги г. Усть-Каменогорска.

WE ARE THE CHAMPIONS!

Годы упорных тренировок, способность справиться с нервным напряжением, немного удачи.... – рецепт успеха у всех разный. Но главное – они победили! Предлагаем вашему вниманию интервью с победителями в каждом из пяти видов спорта нашей Спартакиады.

БАДМИНТОН

Победитель - команда ПККОСИ в составе Марата Кашакова, Сюй Гуо, Динары Тусупбековой и Айнуры Ибраевой

- За матч игроки пробегают до 10 километров и теряют в весе несколько килограммов. Как проходили ваши тренировки?

Марат: Я тренируюсь в Кызылординском спорткомплексе ПККР 3 раза в неделю по 2 часа. Километры и килограммы не считал, но нагрузка у нас хорошая. Я рад, что бадминтон стал нашим семейным увлечением: и супруга, и дочь уже долго тренируются и принимают участие во многих турнирах.

Гуо: Бадминтон - это единение силы, красоты и элегантности. Все 4 игрока нашей команды - мастера своего дела, которые находятся в хорошей физической форме, поэтому я не заметил излишней беготни, все играли спокойно, с уверенностью. Идея заключается в том, чтобы тренироваться для игры, а не играть для тренировки.

Динара: В этом году наша команда ответственно подошла к подготовке к Спартакиаде - 2 раза в неделю мы занимались с тренером по 1,5 часа и еще 1-3 раза в неделю проводили полуторачасовые игровые тренировки. Могу подтвердить - игрок получает очень сильную нагрузку, и зачастую мы уходили с тренировки в прямом смысле еле волоча ноги.

- Для овладения всем техническим арсеналом профессиональные спортсмены тратят до 10 лет интенсивных тренировок, сколько вы занимаетесь бадминтоном?

Марат: Я начал заниматься бадминтоном в 2000 году, когда мне было 40 лет.

Гуо: 5 лет, и участие на юбилейной Спартакиаде многое значит для меня.

Моя заветная мечта - сыграть на 10-й Спартакиаде компании.

Динара: В бадминтон меня привел отец 13 лет назад, но в этом промежутке был перерыв. А последние 2 года мои тренировки постоянны.

Айнуры: Я начала заниматься год назад. Мне было легче научиться, так как раньше играла в большой и настольный теннис.

- Кто был для вас главным соперником на Спартакиаде в личном и командном зачете?

Гуо: Я бы сказал, сильными были все соперники. И даже ледовый дворец не смог потушить накал страстей на игре!

Динара: ПККР ежегодно является нашим основным соперником, это очень слаженная команда с хорошим уровнем игры.

Айнуры: Нам было важно занять первое место, а это означало, что мы должны обыграть победителей 2013 года - команду ПККР.

- Ваши ощущения от победы?

Марат: У меня одно чувство - наконец-то! Ведь мы шли к этой победе 5 лет.

Динара: Наверное, из-за того, что мы так долго - целых 5 лет - шли к этой цели, после победы лично у меня появилось чувство пустоты...

Айнуры: Странно, но после игр думаешь только о том, что, кажется, с кем-то еще не играли. А ощущение победы пришло только на награждении.

- Кто из игроков показал красивую игру и поставленную технику?

Марат: Команда ПККР - хорошая техника была у Володи Когаля. Команда ПККОП - бойцы. Но лучшим игроком турнира, без сомнений, был Сюй Гуо из нашей команды!

Гуо: Каждый член нашей команды показал высокое мастерство. В этом году у нас действительно была команда мечты!

Мұнай өнімдерінің маркетингі жөніндегі директор Э.Сарина бадминтон бойынша жеңімпаздармен бірге /
Директор по маркетингу нефтепродуктов Э.Сарина с победителями по бадминтону /
E.Sarina, Oil Products Marketing Director, with badminton winners

- Что скажете о судьях?

Динара: Судьи были профессиональными и беспристрастными.

- Насколько персональная ракетка влияет на игру?

Гуо: Сильно влияет - я даже слышал, что некоторые профессиональные спортсмены практически спят со своей ракеткой и уж точно не позволяют никому к ней прикасаться.

Динара: От ракетки зависит многое - мощность удара, точность, нагрузка на руку. Одно то, что к новой ракетке нужно привыкать не меньше месяца, говорит о многом.

Айнурлы: Интересный случай произошел со мной. Все время тренировок я играла ракеткой, которую мне выдала компания, и ни разу не пробовала играть другой. Когда мы приехали в «Ак Булак», в первый день на тренировке кто-то взял мою ракетку, и мне пришлось позаимствовать ракетку Сюй Гуо. Его ракетка мне очень понравилась - удар был сильнее, она лучше держалась в руке. В тот момент я поняла, что ракетку надо выбирать. Кстати, в бадминтоне нужно правильно выбирать и волан, а перед игрой обязательно прочувствовать корт, понять, как летит волан, на скорость движения которого влияют даже влажность воздуха и температура.

- Есть ли у вас какие-либо суеверия касательно турниров?

Гуо: На самом деле нет, но перед матчем, в качестве шутки, я спросил у программы Siri на iPhone, ждет ли нас сегодня победа. Ответ был положительным, и я расценил это, в любом случае, как хороший знак.

- Вы следите за международными матчами? Есть ли у вас пример для подражания?

Динара: Стараюсь следить за основными турнирами. Так как на телевидении практически нет трансляций, выручает Интернет. Мой кумир - китайский спортсмен Линь Дань, олимпийский чемпион. Он показывает сверхагрессивный, атакующий бадминтон. Это уникальный игрок.

Гуо: Да, и мне нравится элегантная игра Тауфика Хидаята.

- В настоящее время на планете доминируют азиатские спортсмены, которые завоёвывают до 90% медалей на мировых первенствах. Насколько популярен бадминтон в Китае?

Гуо: Королевством бадминтона по праву можно назвать Индонезию, но и в Китае эта игра невероятно популярна. Для многих это отличный способ не только держать себя в форме, но и завести новых друзей.

- Как оцениваете организацию турнира?

Марат: Организация Спартакиады была на высшем уровне!

Гуо: Должен сказать, это были лучшие игры. PR-отдел выложил на все сто! У всех нас сложилось ощущение, что мы словно играем на настоящих Олимпийских соревнованиях. Для меня самым трогательным моментом было закрытие Спартакиады, когда под аккомпанемент харизматичной песни «We are the champions!» в небо устремились многочисленные шары, окрашенные в корпоративный цвет нашей компании...

- Что изменилось за эти 5 лет?

Айнурлы: Каждый год мы видим, как улучшается организация Спартакиады. В этом году помимо отличного места нас порадовали экипировкой - мы получили качественные спортивные костюмы, теплые куртки и рюкзаки.

Гуо: Лучшая организация мероприятия, более сильные игроки и сплоченные команды и, конечно, больше друзей!

Интересные факты

- Старинная индийская игра «пуна» - прототип современного бадминтона. Служившие в Индии английские офицеры привезли с собой на родину увлечение этой игрой, отсюда и началось массовое распространение бадминтона.
- С 1992 года бадминтон входит в программу летних Олимпийских игр.
- На натяжку одной ракетки нужно около 10 метров струны.
- Призовой фонд самого крупного турнира - мировой Суперсерии бадминтона - составляет не менее \$200 000.
- Скорость полета волана после удара профессионального спортсмена, которая была зафиксирована в 2005 году в Книге рекордов Гиннеса, составляет 332 км/ч. Но это не является пределом - в 2013 году установлен новый рекорд скорости сильнейшего удара в бадминтоне (смеша) в исполнении титулованного малазийского бадминтониста Тана Боон Хеона. В эксперименте с ракетками Yonex он составил 493 км/ч.

БИЛЬЯРД

Победитель - Гали Махатаев, ПККР

- Мы знаем, что в ПККР было свыше 20 претендентов на участие в соревнованиях по бильярду на Спартакиаде. Сложно ли было выиграть право на участие?

- Непросто, конкуренция действительно велика. На месторождении проходят отборочные соревнования по бильярду, на которых в прошлом году я занял лишь 2-е место и не смог попасть на Спартакиаду. В этом году удача мне улыбнулась, и я стал одним из членов сборной команды ПККР. Эстафетную палочку принял от Алмаса Бекенова, которого уважаю и ценю.

Трудность выхода в финал заключается даже не в количестве конкурентов, а в правильной психологической подготовке. Ну, конечно, важны регулярные тренировки.

- Чем вас привлек этот вид спорта?

- В бильярд играю уже более 10 лет, и каждая игра открывает для меня что-то новое. Этот вид спорта привлек меня своей серьезностью и строгостью, научил сдерживать эмоции в ходе игры, развил глазомер, все это пригодилось мне как в жизни, так и в работе. Выстраивание стратегии, ведение тактической борьбы и, конечно, азарт заманивают меня в эту игру.

- Как вы оттачивали свое мастерство?

- Свое мастерство я оттачиваю самостоятельно, но всегда прислушиваюсь к

советам более опытных игроков. В период вахты стараюсь хотя бы час в день после смены покатавать шары. А перед Спартакиадой я усиленно тренировался в бильярдных клубах Алматы.

- С кем из соперников было наиболее интересно играть?

- Любимый спортсмен вам скажет, что интересно играть с сильным соперником. Перед поездкой в Алматы был слышан об Азамате Елемесове из «Тургай-Петролеум», который последние два года занимал 1-е место на Спартакиаде. Это очень сильный соперник, и сыграть с ним, показав хорошую игру, было для меня важно. По итогам жеребьевки первая встреча была именно с Азаматом. В начале как первой, так и второй партий он вел игру, но в процессе мне удалось преломить ход игры и вырвать победу. Думаю, мы смогли показать самую яркую игру.

- Ваши ощущения от победы?

- Вкус победы мне знаком, так как я неоднократно становился победителем одиночных турниров, проводимых на Кумколе. Но победа на Спартакиаде - это другой уровень, тем более здесь от твоей игры зависит общекомандный результат. Не подвести всех, кто на тебя надеется, было моей главной задачей.

- Что скажете о судьях?

- Признаюсь, судью международной категории Раимжана Бузурходжаева мне доводилось видеть лишь по телевизору при судействе чемпионатов мира по бильярду. Я очень признателен организаторам, что привлекли такого знаменитого человека и дали возможность почувствовать себя хоть на миг не любителем,

а профессионалом. Судейство прошло на высоком уровне.

- В бильярде существует много разновидностей. В какой играете вы?

- Я играю в русский бильярд, который еще называют пирамидой, она делится на свободную, комбинированную и динамичную. Но еще хочу научиться играть в английский бильярд снукер, который является одним из сложных видов бильярда.

- Сколько длилась ваша самая короткая и самая длинная партия?

- На Спартакиаде не засекал, а в целом в моей практике самая короткая партия длилась 5 минут.

- Есть ли у вас суеверия касательно турниров?

- Суеверий нет, но на последнем отборочном турнире произошла интересная история. Еркин Ертаев, один из участников соревнований и любитель бильярда, объявил, что подарит свой «дорогой» кий победителю турнира. В итоге этот кий достался мне, с которым я успешно выступил на Спартакиаде. Возможно, он мне и помог.

- Как оцениваете организацию турнира?

- Соревнования прошли на высоком уровне. Есть предложение к организаторам - заранее знакомить судей с местом проведения соревнований и оборудованием для игры, чтобы они могли оценить их достоинства и недостатки. Ведь самое важное в бильярде - это бильярдный стол, шары. А в целом спасибо компании за организацию Спартакиады!

Интересные факты

- Дата и точное место зарождения бильярда не установлены. Известно лишь, что это игра очень древнего происхождения, а родиной бильярда является Азия, по утверждению одних - Индия, других - Китай. В Европе же первые известия о бильярде относятся к XVI столетию.
- Согласно сохранившимся документам, первый бильярдный стол был изготовлен в 1469 году для короля Франции Людовика XI.
- На рубеже XVIII и XIX веков бильярд являлся частью обязательной программы воспитания дворян в Европе и в России.
- У бильярда много разновидностей: французский бильярд карамболь, русский бильярд, английский снукер, американский пул, финский кайза и прибалтийский новус.
- В Советском Союзе играть в бильярд профессионально было запрещено.

Бильярд бойынша жарыстардың қатысушылары / Участники соревнований по бильярду / Billiard competition players

МИНИ-ФУТБОЛ

Победитель - команда «Казгермунай» в составе Нурлана Дайрабаева, Аскара Бекенова, Руслана Танирбергенова, Жомарта Мырзабекова, Берикбола Алтыбасова, Алиаскара Таджимбетова, Еркебулана Батпанова. Капитан команды - Виктор Онохов

- Виктор, какая из игр была наиболее сложной для вас и вашей команды?

- Думаю, что многие со мной согласятся в том, что самая интересная и напряженная игра по футболу была между ТОО «СП «Казгермунай» и АО «ПКР», в особенности ее финальная развязка - когда в последнюю минуту завершения матча при общем нулевом счете было забито друг другу по одному голу. Это была игра за 1-е место в итоговой таблице по футболу. По сумме набранных очков «Казгермунай» устраивала ничья, а вот ПКР была нужна только победа. В итоге игра получилась очень зрелищной, упорной и интенсивной. Я надеюсь, что мы порадовали этой игрой болельщиков.

- Был ли у вас тренер? Как проходили ваши тренировки?

- Тренера у нас нет. Предстоящие матчи, их стратегию и прочее мы обсуждаем совместно, всей командой. Перед турниром усиленно готовимся, увеличиваем количество тренировок, самостоятельно договариваемся о товарищеских матчах.

- Как ваша команда собиралась с силами в сложные моменты игры?

- У нас дружная и сплоченная команда. Это спорт, и в игре может ошибиться каждый, каким бы профессионалом он ни был. Но даже в самой сложной ситуации нельзя опускать руки - именно это является причиной многих поражений. Например, после пропущенных в начале матча 2-3 мячей у игроков пропадает дальнейший интерес, и команда падает духом. У нас были ситуации, когда мы проигрывали с разницей и в 4 мяча, но в итоге не только восстанавливали равновесие, но и находили силы выйти вперед.

Большую роль играет психологический фактор. Главное - не сдаваться, уметь удержаться в сложные моменты, продолжать верить в себя, сражаясь до последних секунд матча.

- Что для вас футбол? Какие качества он оттачивает?

- Футбол - это самый увлекательный и массовый вид спорта. Для некоторых футбол - это целая жизнь. Этот вид спорта улучшает координацию, ведь быстро и правильно обработать мяч и нанести точный и мощный удар не так просто, как кажется. Ввиду того что футбол - командная игра, она учит действовать сообща, прислушиваясь к мнению друг друга. Спортсмены развивают способности анализировать ситуацию, принимать быстрые и правильные решения, продумывать ход своих действий и их последствия.

Футболистер - жеңімпаздар / Футболисты - победители / Football players - the winners

НАСТОЛЬНЫЙ ТЕННИС

Победитель - команда «Казгермунай» в составе Альжана Жармухамедова, Мэлса Кима, Марины Ким, Айзады Келимбетовой

Компенсациялар мен жеңілдіктер жөніндегі директор М.Девайн теннисистерге «алтын» марапаттауда / М.Девайн, директор по компенсациям и льготам, вручает «золото» теннисистам / Compensation and Benefits Director M.Devine presenting golden awards to tennis players

- Какое место в вашей спортивной карьере занимает победа в нынешней 5-й юбилейной Спартакиаде?

Мэлс: Эта победа надолго останется в памяти, поскольку нам не удавалось занять первое место на предыдущих Спартакиадах. Первое место в лично-командном зачёте на Спартакиаде «ПетроКазахстан» - 2014 стало для нас, так сказать, «дублем», так как буквально за пару недель до ее проведения наша команда стала лидером и на 3-й Спартакиаде, которая проводилась среди дочерних и зависимых организаций второго участника нашего СП - компании АО «Разведка Добыча «КазМунайГаз». Череда побед в таких соревнованиях - большая радость для всех нас.

- Как бы вы оценили игру?

Айзада: По мастерству в этом году три команды, вошедшие в тройку лидеров, на мой взгляд, находились на одном уровне (ПККР, ПКОП, КГМ), просто на нашей стороне было чуть больше удачи.

Альжан: Что касается нашей команды, то коллеги продемонстрировали свои лучшие стороны, выложившись на все 100%. В итоге - высший результат.

- Какая из игр была наиболее сложной? Яркие моменты игры?

Мэлс: Наиболее напряженной и сложной была первая игра с Йованом Мирчески из ПККР, состоявшая из 3 партий. Проиграв первую партию со счётом 13:15, я, уступая в ходе второй, все же смог собраться на последних минутах и вырвать победу у соперника со счётом 10:8 в ходе второй партии.

- Был ли у вас тренер? Как проходили ваши тренировки?

Альжан: У нас есть свой круг спортсменов из 7-8 человек, где мы одновременно и игроки, и тренеры.

Мэлс: Тренировки проводим 3-4 раза в неделю после работы.

- Профессиональные ракетки не продаются в готовом виде. Игрок или тренер игрока выбирают основание и накладку. Как поступаете вы?

Альжан: Да, ракетки действительно вещь индивидуальная. Основание и накладку для ракеток приобретаем в Федерации настольного тенниса в Алматы в зависимости от индивидуальной игры каждого игрока.

- Что пожелаете тем, кто сейчас осваивает теннис?

Айзада: В первую очередь веру в свои силы, в то, что результат, на который нацелены старания и нелегкие

тренировки, обязательно будет на высоком уровне. И тренироваться, оттачивая свое мастерство.

- Как оцениваете организацию турнира?

Марина: Нашим игрокам понравился качественный уровень проведения Спартакиады. Задействованный персонал проявил максимально возможную чуткость и ответственность во всех вопросах, связанных с играми. Все мероприятия были чётко и детально организованы, условия проведения как самих соревнований, так и досуга спортсменов были обеспечены организаторами соответствующим образом.

Альжан: Остается только пожелать удачи на следующей 6-й Спартакиаде! Пусть победит сильнейший!

Интересные факты

- Впервые название «пинг-понг» стало встречаться в 1901 году. До этого в ходу были аналогичные по интонациям названия: «флим-флам», «виф-ваф», а также «гос-сима». Но чуть больше века назад предприимчивый американец Джон Джаквес зарегистрировал придуманное название, которое получилось из сочетания двух звуков: «пинг» - звук, издаваемый мячом, когда он ударяется о ракетку, и «понг» - когда мяч отскакивает от стола.
- В 1988 году настольный теннис стал олимпийским видом спорта.
- Особой популярностью настольный теннис пользуется в Азии. Сегодня этим видом спорта в мире занимаются свыше 260 млн. человек.
- Мяч должен быть окрашен в белый или оранжевый цвет. С 2007 года другие цвета шарика на международных соревнованиях не используются.
- В начале встречи или при смене ракетки во время игр игрок должен показать ее сопернику и судье с целью её осмотра на соответствие правилам.
- Скорость мяча в настольном теннисе может достигать 180 км/ч.

ШАХМАТЫ

Победитель - команда ПКОП в составе Маржан Кулекеевой, Жандарбека Жумадильдаева и Жорабая Касымова

- Эйнштейн как-то сказал, что для тренировки мозга он ежедневно по часу в день играет в шахматы. Как давно вы занимаетесь шахматами и как часто играете?

Маржан: В шахматы я начала играть в 10 лет и 2 дня в неделю посвящаю тренировкам.

Жандарбек: Я начал интересоваться шахматами в 18 лет и вот уже 30 лет с удовольствием в них играю.

Жорабай: В моей жизни шахматы уже 20 лет, я часто занимаюсь по книгам и люблю играть на воздухе, в парке.

- Кто был вашим сильнейшим соперником на Спартакиаде?

Маржан: Сильнейшим соперником считаю Айгуль Иманбаеву из «Тургай-Петролеум», игра с ней была очень увлекательной и напряженной.

Жандарбек: Это Нурлан Абибуллаев из ПККР, который является кандидатом в мастера спорта.

- Ваши ощущения от победы?

Маржан: Победа на Спартакиаде далась нелегко, ведь все соперники были достойными. Поэтому вкус победы особенно сладок.

Жандарбек: Гордость и радость оттого, что оправдал доверие компании.

Жорабай: Огромная радость! Команда ПКОП уже не раз становилась чемпионом Спартакиады в этой дисциплине, и нам было очень приятно в очередной раз подтвердить этот титул.

- Что скажете о судьях?

Маржан: Мне очень понравилось судейство. Судья Спартакиады Александр Кашашвили, международный мастер, показал свое мастерство и лояльность.

Жорабай: Грамотный судья, честные и объективные оценки.

- Самая продолжительная партия в истории шахмат длилась 20 часов 15 минут - между Иваном Николичем и Гораном Арсовичем в Белграде в 1989 году. Какова была ваша самая длительная и самая короткая партия?

Жандарбек: За 30 лет моей практики самая продолжительная партия длилась 1 час 30 минут, самая короткая - 2-3 минуты.

Жорабай: 30 минут - такой была моя самая длительная партия, а 5 минут - самая короткая.

- Психологи часто упоминают шахматы как эффективный способ улучшить память. Какие качества, на ваш взгляд, оттачивают шахматы?

Маржан: Шахматы - гимнастика для ума. Я считаю, что это интеллектуальный труд, который совершенствует логику и навыки аналитического мышления. Хороший шахматист просчитывает в игре на 2-3 хода вперед, а в жизни это помогает анализировать события и действия.

Жандарбек: Шахматы дисциплинируют, учат развивать аналитический склад ума и логическое мышление.

Жорабай: Шахматы учат решать сложные задачи и продумывать идеи и, несомненно, улучшают память.

Стратегиялық коммуникациялар департаментінің директоры М.Джайлганова ПКОП шахмат ойыншыларына «алтын» тапсыруда / М.Джайлганова, директор департамент стратегических коммуникаций, вручает «золото» шахматистам из ПКОП / Strategic Communication Department Director M.Dzhailganova presenting golden awards to PKOP chess players

Интересные факты

- История шахмат насчитывает свыше полутора тысяч лет и имеет множество версий их происхождения. Согласно наиболее распространённой, первая игра-предок шахмат, чатуранга, появилась в Индии около VI века нашей эры. В VII веке игра пришла в Персию и была переименована в шатрандж. Именно от персидского языка произошло название шахматы. Игроки говорили «шах» (от персидского «король»), атакуя короля соперника, и «шах мат» («король умер»).
- Правила шахмат были стандартизованы в XIX веке, когда стали систематически проводиться международные турниры. С 1886 года разыгрывается звание чемпиона мира по шахматам.
- Основное правило шахмат - «тронул - ходи» и «руку отнял - ход сделан».
- С XIX века используется контроль времени. Сначала он осуществлялся при помощи песочных часов, а в 1883 году Вильсон сконструировал механические шахматные часы. Игрок, сделавший ход, нажимает на часах кнопку, останавливающую его часы и запускающую часы противника.
- Помимо классических есть иные варианты шахмат. Например, шахматы для троих игроков на шестиугольной доске с четырёхугольными полями. Есть национальные варианты шахмат - азиатские сянци, сёги, чанги и макрук.
- В 1928 году создан Международный союз игры в шахматы по переписке. Сейчас переписка ходов проводится не только обычной почтой, но и электронной.

- Ваш любимый шахматист?

Маржан: 13-й чемпион мира Гарри Каспаров, который отличается оригинальностью игры.

Жандарбек: Их несколько. Например, Хосе Рауль Капабланка - величайший мастер эндшпиля, который привнес технику эндшпиля в шахматы, или гений шахмат Александр Алехин, который в двадцать с небольшим стал чемпионом мира.

Жорабай: Анатолий Карпов - шахматист очень высокого уровня, прекрасный тактик.

- Шахматные компьютеры сейчас - важная часть шахмат. Чемпион мира Гарри Каспаров, считающийся сильнейшим игроком в истории шахмат, проиграл компьютеру Deep Blue в 1997 году, что стало настоящим шоком для всего мира шахмат. Играли ли вы с шахматным компьютером?

Маржан: Да, я играла с шахматным компьютером, сегодня это веление времени.

Жандарбек: Играл, но это действительно очень тяжело.

- Доводилось ли вам играть в нетрадиционные шахматы (шахматы на троих, шахматы по переписке)?

Маржан: Я несколько раз играла в шахматы по переписке - это очень увлекательно.

- Есть ли у вас какие-то приметы касательно турниров?

Маржан: Нет, и я считаю, что самой лучшей приметой будет тренировка и должная подготовка к соревнованиям.

Жандарбек: Главное - верить в себя!

- Как оцениваете организацию турнира?

Маржан: Хотелось бы выразить огромную благодарность организаторам 5-й Спартакиады - АФ «ПКОСИ». Все было организовано на высшем уровне. Проведение Спартакиады у подножия гор Заилийского Алатау еще раз показало, какая у нас красивая и необъятная страна. Ни на минуту мы не оставались без внимания. Молодцы!

Жорабай: Все было на высшем уровне!

- Что изменилось за эти 5 лет?

Маржан: К нам присоединились две новые компании, и соревнования стали еще ярче. Победа уже не дается так легко, и каждый раз игра становится все более увлекательной.

...Во Всемирной Академии Бокса «АИБА» и в спортивном комплексе «Ак Булак» прошла 5-я юбилейная Спартакиада «ПетроКазахстан». В Спартакиаде приняли участие свыше 100 человек из Алматы, Шымкента и Кызылорды. Данное мероприятие служит ярким примером реализации идеи развития массового спорта в стране.

Арыстанбек Мухамедиулы, министр культуры и спорта РК, отметил на открытии: «Недавно главой государства был подписан Закон «О физической культуре и развитии спорта», где есть пункты, направленные на развитие массового спорта. И мы гордимся, что Казахстан становится спортивной державой». Министр пожелал удачи и бескомпромиссной борьбы всем участникам Спартакиады «ПетроКазахстан».

По итогам двух дней состязаний победителем Спартакиады в общекомандном зачете стал коллектив сотрудников кызылординского подразделения компании - «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз». Второе место у их земляков из команды «СП «Казгермунай», а третьими стали нефтяники шымкентского НПЗ - «ПетроКазахстан Ойл Продактс».

...Как подтолкнуть людей к тому, чтобы они вели здоровый образ жизни и воспринимали спорт как неотъемлемую ее часть, не ссылаясь на занятость и ежедневную усталость? Ответы на эти вопросы давно нашли в компании «ПетроКазахстан», которая уже пятый год проводит корпоративную Спартакиаду. И делает это так, что каждая спортивная встреча нефтяников становится настоящим праздником, которого ждут с нетерпением.

Главное в таких встречах - возможность пообщаться в рабочей обстановке и встретиться с легендами казахстанского спорта - олимпийскими чемпионами, которые всегда поддерживают подобные начинания «ПетроКазахстан». Всемирная Академия Бокса, где и проводится Спартакиада, была выбрана очень удачно. Величественная красота предгорий Заилийского Алатау как бы подчеркивает лозунг «Быстрее, выше, сильнее!».

Интеллектуальное напряжение висело в воздухе над шахматистами. На бильярдных столах игроки состязались в умении владения кием, напряжение было и на соревнованиях по бадминтону и настольному теннису. Однако наибольший азарт наблюдался на футбольном поле, где страсти буквально кипели, не оставляя равнодушными никого. Два дня соревнований протекли как одно мгновение.

Деловой Казахстан

...Солнце, воздух, горы! Три этих простых слова содержат в себе столько энергии, что хочется отложить все свои повседневные заботы и немедленно отправиться в горы, ставшие такими живописными в последние сентябрьские дни. Тем более для этого есть прекрасный повод - 5-я юбилейная корпоративная Спартакиада компании «ПетроКазахстан».

Поприветствовать участников соревнований прибыл министр культуры и спорта РК Арыстанбек Мухамедиулы. Это первый случай в Казахстане, когда на корпоративную Спартакиаду приезжает столь высокий гость. «Проведение сегодняшней Спартакиады - свидетельство того, что в Казахстане действительно уделяется колоссальное внимание развитию массового спорта, - сказал А.Мухамедиулы. - И хотя олимпийский девиз гласит «Главное не победа, а участие», желаю всем участникам Спартакиады спортивных побед!»

Участников приветствовал президент «ПетроКазахстан» Вэй Юйсян: «Для «ПетроКазахстан» корпоративная Спартакиада - важное событие, объединяющее наш многотысячный коллектив. Я уверен, что этот корпоративный дух позволяет нам добиваться больших результатов и быть лидирующей нефтяной компанией в Казахстане».

Вице-президент «ПетроКазахстан» Бахытжан Исенгалиев: «Я хотел бы выразить признательность министру культуры и спорта господину Мухамедиулы, который прибыл поприветствовать наших спортсменов. Его визит показал, что он не только за развитие профессионального спорта, но и уделяет большое внимание развитию спорта массового. Мы также пригласили известных во всем мире спортсменов. Приобщение к спорту на примере профессионалов - это как раз в русле той идеи, которую озвучил Президент нашей страны Нурсултан Абишевич Назарбаев: «Нация должна быть здоровой!»

Итоги соревнований прокомментировал известный волейболист Бахытжан Байтуреев: «Мне доводилось наблюдать за соревнованиями между сотрудниками акиматов, военных организаций, но таких масштабных корпоративных мероприятий, как Спартакиада компании «ПетроКазахстан», я еще не встречал. Компания подарила настоящий спортивный фестиваль своим сотрудникам. Я твердо убежден в том, что здоровые сотрудники - здоровая компания, а значит, здоровый бизнес и процветающая страна».

ЭКСПЕРТ КАЗАХСТАН

...«Компания «ПетроКазахстан» уже пятый раз проводит Спартакиаду и подает прекрасный пример, - отметил приглашенный на Спартакиаду казахстанский дзюдоист, серебряный призер Олимпийских игр Асхат Житкеев. - Если другие компании будут брать пример с «ПетроКазахстан» и так же масштабно вовлекать своих сотрудников в спорт, пропагандируя здоровый образ жизни, то казахстанский спорт будет прогрессировать. На развитие спорта в компании выделяются немалые средства, на предприятиях в регионах функционируют современные спорткомплексы и спортзалы, для подготовки команд привлекаются профессиональные тренеры».

«Благодаря поддержке наших акционеров и коллег Спартакиада стала очень важным событием в истории нашей компании и главным элементом ее корпоративной культуры, - отметил президент «ПетроКазахстан» Вэй Юйсян. - Мы уделяем большое внимание физическому состоянию сотрудников, пропаганде здорового образа жизни и всегда будем поддерживать спортивные мероприятия в компании».

CHIEF EDITOR'S PAGE

Dear readers and colleagues,

This special edition of Munaishy is dedicated to the main sporting event in the calendar of the many thousands of you working for PetroKazakhstan - the Olympic Games - held on 29 and 30 September.

Six years ago, one of my first initiatives was to organise the corporate Olympic Games.

The Olympics' main goal was to develop mass sport, promote a healthy life style and strengthen corporate spirit. Another no less important task was to get youngsters to move away from their virtual world to the real world.

Today, at the conclusion of the 5th Olympic Games, we can say that the idea has been realised. The next stage of its development is to expand the programme to include other sports.

I am glad to see that interest in the corporate Olympic Games is growing not only among PetroKazakhstan employees, but also in Kazgermunai and Turgai-Petroleum, which have become permanent participants of the Olympics, and given the tournament a more competitive and visual edge, which is what sport is all about.

And now it is great to see that the most active sportsmen and women, who are role models in terms of work and a healthy way of life, were the centre of attention for their colleagues.

I would like to express my deepest respect and gratitude to them.

A key factor in holding the Olympics is the understanding and support of company top management. President Wei Yuxiang almost always takes an active role in the opening ceremony, the awards ceremony and informal conversations with the participants, in doing so generating special impetus in the contests. Some of the Olympics' most active spectators were the Head of the Almaty branch of PKOSI, Ms. Xin Zhonglin and Vice-President Cao Jifan, department directors and company employees - really valuable support.

I would like to thank the PKOSI Strategic Communication Department for their efforts in organising the Olympics. Only they know how much work, time and nerves go into organising an event like this. The 5th Olympics became, thanks to them, a real celebration of sport.

Few Olympic Games can boast of the sporting conditions available in Almaty. Management of the International Academy of Boxing and the Ak Bulak Mountain Skiing Complex both made every effort to ensure the PetroKazakhstan Olympic Games were organised at the highest level.

For the first time in the history of corporate tournaments, the Minister for Culture and Sport Mr. A.Mukhamediyuly, despite his busy schedule, took part in the opening ceremony, after flying in especially from Astana.

As a sign of respect to the competitors, we always try to invite sportsmen and women well known both in Kazakhstan and abroad. Bakhytzhan Baitureyev is very popular in the world of volleyball. Recognised as the best player in Asia, one of the best volleyball players in France while playing for Bordeaux and Paris Saint-Germain, Bakhytzhan, in my opinion, is an example for sport, ethics, modesty and tact.

The famous Kazakhstan pair - Askhat Zhitkeyev and Yelena Pavlova have been at the forefront of Kazakhstan's sporting glory for many years. Askhat, the country's best heavyweight judo expert and Yelena, captain of the women's volleyball team also embellished the Olympics with their presence. Munaishy wrote about them in one of its previous editions.

Of course, all of this is thanks to personal and friendly relationships with these people.

Inviting our friends to corporate sporting events lifts the sporting spirit and creates a mood of uncompromising struggle, motivates the development of mass sport and overall sporting success. Our colleagues and close ones need to have the right role models and heroes...

In addition, our colleagues from Kyzylorda and Shymkent were given the unique possibility of chatting to sporting legends such as Serik Konakbayev, Ilya Ilyin, Seilda Baishakov, Yuri Golodov, Bakhytzhan Baitureyev, Yelena Pavlova, Askhat Zhitkeyev and other sporting stars.

I hope that the future brings a lot more chances to invite other Kazakhstan stars to our events.

We all need to upgrade our soul and bodies!

P.S. National favourite, Hero of Socialist Labour, People's Artist of the USSR, Academic Bibigul Tulegenova, at 85 years of age continues to practice gymnastics every morning for 60 minutes.

(Information to consider).

B.Issengaliyev,
Vice-President

FIVE-STAR OLYMPICS

The PetroKazakhstan Corporate Olympics celebrates its 5th anniversary! For this relatively short term, a lot of new names, victories and achievement have been put into the chronicles of this most important sporting event of the company. However, the most important victory is probably that sport has become an integral part of the daily life of many of us, while the Olympics themselves are something for everyone to look forward to and train for, the whole year.

Almaty hosted the first Olympics and is now hosting the 5th Anniversary Olympic Games. The other Games also been held successfully by our business units in Kyzylorda and Shymkent, with last year's Olympics organised by JV Turgai-Petroleum JSC. PetroKazakhstan has even drafted rules and regulations for the Olympics, and employees compete in qualifying tournaments to participate in the Games.

As last year, the participants in the 2014 Olympics were PKKR, PKOP, PKOSI teams, and teams from our joint ventures - JV Kazgermunai LLP and Turgai-Petroleum JSC.

The International Boxing Association AIBA and the Ak Bulak sporting complex, which hosted the Anniversary Olympics on 29-30 September, are not only well

known for their sporting facilities, but also for the wonderful panoramic views of the Alatau foothills. Add the outstanding games, the notable guests and it is soon clear why these 'Five-Star Olympics', as one of the guests called them, will remain in the memory for a long time.

A surprise for the competitors was the presence at the opening ceremony, after flying down specially from Astana, of the Minister for Culture and Sport Arystanbek Mukhamediuly. It is worth pointing out that this was the first time that a corporate sporting event in Kazakhstan had entertained such an important guest.

After congratulating the competitors, Mr. Mukhamediuly went on to praise the tradition of the Olympics by saying, "I would like to thank PetroKazakhstan management for organising such an

Alexander Kasbasvilli, Senior chess referee

At times I thought I was officiating at a very prestigious chess tournament. Anyone could have seen that the organisers had done everything to make the competitors feel at home, and also to help them express their sporting ability.

Baurzhan Sarsenbayev, Economist, Turgai-Petroleum, badminton team

These are my third PetroKazakhstan Games. Last year, we supported PetroKazakhstan initiative and organized the Olympics in Kyzylorda. The 5th Anniversary Olympics are very well organised; I give them A+.

PKOSI мен маркетинг және тасымалдау бөлімшесінің командасы / Команда PKOSI и подразделения маркетинга и транспортировки / PKOSI and Marketing & Transportation division team

interesting event. It is commonly known that it is mass sport that creates great sporting achievements. Only a healthy nation is capable of achieving great results, and it is wonderful to see mass sport being promoted within companies. These types of events stimulate and help employees discover their potential, and most importantly, display team spirit. I would like to wish all competitors sporting victories!"

The PetroKazakhstan President's indispensable presence at the Olympics also underlines its special status. "Today is a great day not only for me, but also for our employees, because the PetroKazakhstan 5th Anniversary Olympics are open," said Mr. Wei Yuxiang. "The Corporate Games are an important event that unites the thousands of people working for the company. Not only PetroKazakhstan employees, but also those at our joint ventures look forward to the Olympics. We have always stressed the importance of sport, promoting a healthy way of life and supporting sporting events within the company. I really hope that the 5th Olympics are memorable for you all!"

"Almaty office employees have made every effort to make your time here as comfortable as possible," Head of Almaty branch office of PKOSI Ms. Xin Zhonglin noted. "The Games are taking place at the International Boxing Association

«ПетроҚазақстан» президенті Вэй Юйсян
мырза / Президент «ПетроКазakhstan» г-н Вэй Юйсян /
PetroKazakhstan President Mr. Wei Yuxiang

surrounded by mountains and fresh air, and this is where a lot of national teams stay, and I'm sure that we have some wonderful days ahead, leaving us all with some really positive emotions. I wish all of the teams victory!"

Mr. Cao Jifan, Vice-President of Marketing and Transportation said, "the Games are a great outlet for employees to show their sporting skills. These types of events create a common corporate spirit and a determination to win - and not only in sport. I have watched some of the football matches, and in my opinion, every team has played well."

PetroKazakhstan invite well-known sports stars to its Olympics, and this year's guests were international class volleyball star Bakhytzhan Baitureyev, recognised in his time as the best player in Asia; distinguished Kazakhstan judo expert, master of sport, 2008 Beijing Olympic silver medallist Askhat Zhitkeyev and international master of sport, ex-Kazakhstan lady's volleyball captain Yelena Pavlova. "It is an honour for us to be able to invite such well-known sports stars", Mr. Wei Yuxiang stressed. "Your achievements inspire people, and they inspire the competitors in our Olympics".

The fanfares have sounded and the honour of hoisting the flag has been given to Aman Dzhunussov, captain of the PKKR team - winners of the 2013 Olympics. The 5th PetroKazakhstan Anniversary Olympics are open.

This year, more than 100 competitors also took part in five sports - mini-football, table tennis, badminton, chess

and billiards. National and international professional judges were invited to take part. For example, the mini-football competition was refereed by category one referee Yersulan Zhasybai, the billiard competition - by international referee Raimzhan Buzurkhodzhayev, table tennis - by Timur Beisaliyev, Kazakhstan master of sport, multiple Kazakhstan champion, member of the Kazakhstan national team, participant of the world and Asian tennis championships; the chess tournament was overseen by international master and *Zhansaya Abdumalik Academy of Chess* trainer Alexander Kashashvili, and the badminton competition was refereed by Vladimir Pototskii, trainer at the Potential amateur badminton club.

According to supporters and competitors, the skill and level of fitness on show grows annually, and the thirst for victory was felt in every match.

"Your sportsmen and women are strong people who have shown that you can do anything you want to - be successful at work, find time for sports and competition. They unite the whole company," said Olympic silver medallist Askhat Zhitkeyev. "Year-long preparations for the Olympics are very important, and PetroKazakhstan creates conditions for that to happen."

Absolute quiet was the order of the day for the chess competition. The 30-minute

Olympics' Results

Mini-football

1st place - Kazgermunai
2nd place - PKKR
3rd place - PKOP

Table Tennis

1st place - Kazgermunai
2nd place - PKKR
3rd place - PKOP

Badminton

1st place - PKOSI
2nd place - PKKR
3rd place - PKOP

Chess

1st place - PKOP
2nd place - PKKR
3rd place - Kazgermunai

Billiards (individual competition)

1st place - G.Makhatayev (PKKR)
2nd place - A.Yelemessov
(Turgai-Petroleum)
3rd place - Haoji Shi
(Kazgermunai)

Yelena Pavlova, Former captain of the Kazakhstan ladies' volleyball team

I would like to wish each and everyone of you victory. I hope that team spirit unites you not only in sport but also in your daily work.

Yertugan Tumanov, Human Resources and Administration Director, Turgai Petroleum

The idea of the Olympics is wonderful. Everything was organised perfectly and the conditions were excellent. The Minister for Culture and Sport doesn't turn up at every corporate sporting event, and when those sorts of people do, it inspires you.

Issatai Tairov, Reporting Specialist, PKOSI, supporter

The Games were very exciting, especially the football. I was impressed that the international and national-level referees were chosen to judge at our Olympics. I was also impressed by the well-known guests invited to the opening ceremony to support the Games. That means a lot.

speed chess competitions were held according to a round robin system, and each team of two men and one woman played one match against each opponent. This year's winner, just like last year, was PKOP. Referee Alexander Kashashvili noted that the level of most players was high and that there had been many interesting matches. Zhorabai Kassymov from PKOP distinguished himself in the men's competition, while Marzhan Kulekeyeva, who is also member of the KazMunaiGas chess team, did the same in the women's. They won all of their games.

The Kazgermunai team won the table tennis competition after a fierce battle against last year's winners - PKKR. The tournament retained its intrigue until the final minutes, but the Kazgermunai team's persistence and slice of luck meant they came out as winners. PKKR came second and PKOP - third. Mels Kim from Kazgermunai, Jovan Mirceski from PKKR and Nikita Gaffarov from PKOP all showed their skill. Incidentally, the players expressed a wish to expand their competition to have separate individual and doubles matches (both women's and men's) so that everyone (including the core team and substitutes) gets a game. According to the competitors, this should allow everyone to show off their skills, and also mean that the game is longer and more interesting.

The billiard competition gave us a new winner - Gali Makhatayev from PKKR who took his place on the podium instead of last years' winner Azamat Yelemessov from Turgai-Petroleum, who came second. Third place went to Haoji Shi from Kazgermunai.

Serious battles were seen on the badminton court, especially between last year's winner - PKKR and the PKOSI

Jovan Mirceski, Production Facility Planning Manager, Kumkol, PKKR, table tennis team member

The Olympics is a great tradition. I see how each year the skill of my opponents improves. If you don't have a good opponent, what's the point of playing?

Zhazira Toganbayeva, Human Resources Assistant, PKOSI, supporter

These are my second Games, and I can see how the skill level among my PKOSI colleagues, who also were this year in top form, has improved. It was a shame that there were so few supporters.

АФ ПҚОСИ басшысы Сийне Чжунлинь ханымның құттықтауы / Приветствие руководителя АФ ПҚОСИ г-жи Сийне Чжунлинь / Welcoming address of Head of Almaty branch office of PKOSI Ms. Xin Zhonglin

team, which eventually won this year's Anniversary competition. The team competition consisted of five matches - a men's singles, women's singles, men's doubles, women's doubles and mixed doubles. Just like last year, the match for first place between PKKR and PKOSI was the hardest one. With 2:2 draw, everything rested on the mixed doubles, between the winning PKOSI pairing of Xu Guo and Dinara Tussupbekova and the PKKR pairing of Zhang Chenkai and Anar

Kapanova. Second place went to PKKR, and third place - to PKOP.

Football is the sport of millions, and it gained special attention at the Games. The matches were held on a round robin basis, with the most intense match, according to the competition's referee Yersulan Zhasybai, between PKKR and Kazgermunai. All in all, the competition was very interesting and exciting as it was still not clear until the last minute who would win. Eventually, as in the previous

TOURNAMENT TABLE 2014 PETROKAZAKHSTAN OLYMPICS

№	Teams	Place for each sport					Points scored	Placing
		Mini-football	Badminton	Table tennis	Billiards	Chess		
1	JSC PetroKazakhstan Kumkol Resources	2	2	2	1	2	9	I
2	JV Kazgermunai LLP	1	4	1	3	3	12	II
3	PetroKazakhstan Oil Products LLP	3	3	3	4	1	14	III
4	PetroKazakhstan Overseas Services Inc. and Marketing and Transportation	4	1	5	5	5	20	IV
5	JSC Turgai Petroleum	5	5	4	2	4	20	V

Yersulan Zbasybai, Senior football referee

I would like to thank the organisers of the PetroKazakhstan Olympics. It was a great tournament, and I can safely say that I didn't expect to see such battles. Your players were just great. Their will to win brought results.

Bayan Saduakassova, Finance Director, Marketing and Transportation, supporter

It was emotional! You're used to seeing all of these people behind a computer, and normally they don't do anything more exerting than move a mouse... But today, they're running around a pitch and scoring goals. Thank you for the Games. They're so important for any company. After competing people would want to take up sport so to show that they can do even better next time.

year's competition, Kazgermunai won. PKKR came second and PKOP - third.

"The goal of the Olympics is to draw as much attention to sport, giving employees the chance to express themselves through sport," said PetroKazakhstan Vice-President Bakhytzhan Issengaliyev at the end of the Games. "I would like to thank the Minister for Culture and Sport Mr. Mukhamediuly who found the time to travel to the Games. His visit, undoubtedly, gave the competitors a special stimulus to win. Likewise, we invited guests to the Olympics in the form of world-famous

Timur Beisaliyev, Senior table tennis referee

This was my first corporate games and I was impressed. The battles in the various games were serious, and all teams played well. I was most impressed by how much the competitors wanted to win, their desire to play, take part and achieve the victory.

Nurgul Yerimbetova, Leading Economist, Human Resources, PKKR, badminton team member

It's great that this year the Olympics were held in such a beautiful place. The clean, fresh air and beauty of the place impressed a lot of people, and that can be seen in the number of selfies people took. Apart from the exciting Games, we got to see the wonderful autumn Almaty mountains, went for walks and rode on the cable car.

Жалпы командалық 2-ші орын иегері - «Казгермұнай» командасы / Команда «Казгермұнай» - обладатель 2-го общекомандного места / 2nd place team competition winner - Kazgermunai team

Kazakhstan sports starts, which can also been seen as an additional motivation for people to take up sport and lead a healthy way of life."

The tournaments have finished. The winner of the team competition - for the fourth time in five years - was PKKR, with 9 points. Second place went to Kazgermunai with 12 points, and third place, with 14 points, to PKOP.

At the closing ceremony, the happy winners received their medals for their many months and even years of training, while the winning teams received cups and cash certificates. And balloons, that were released by the sporting festivity participants at the accompaniment of the "We are the Champions!" song, flew up into the blue sky - in the hope of new victories!

The history of the Olympics

1st Olympics

Almaty, 2010

3 teams: PKKR, PKOP, PKOSI

4 sports: badminton, table tennis, football and chess

63 competitors

Team winners: **PKKR**

2nd Olympics

Kyzylorda, 2011, dedicated to the 25th anniversary of the Kumkol field

3 teams: PKKR, PKOP, PKOSI

5 sports: badminton, volleyball, table tennis, football, chess

Over 70 competitors

Team winner: **PKKR**

3rd Olympics

Shymkent, 2012, dedicated to the 80th anniversary of South-Kazakhstan Oblast

5 teams: PKKR, PKOP, PKOSI, Kazgermunai, Turgai-Petroleum

5 sports: badminton, billiards, mini-football, table tennis, chess

95 participants

Team winner: **PKOP**

4th Olympics

Kyzylorda, 2013, organiser - JV Turgai-Petroleum

5 teams: PKKR, PKOP, PKOSI, Kazgermunai, Turgai-Petroleum

5 sports: badminton, billiards, mini-football, table tennis, chess

Over 100 participants

New: national level referees invited

Team winner: **PKKR**

5th Olympics

Almaty, 2014

5 teams: PKKR, PKOP, PKOSI, Kazgermunai, Turgai-Petroleum

5 sports: badminton, billiards, mini-football, table tennis, chess

Over 100 participants

Team winner: **PKKR**

Марапаттау. Командалардың сапқа тұруы / Награждение. Построение команд / Awarding. Teams lining up

«ПетроҚазақстан» Спартакиадасының жабылу салтанаты - шарлардың көк аспанға ұшырылуы / Закрытие Спартакиады «ПетроҚазақстан» - запуск шаров в небо / Closing ceremony of PetroKazakhstan Olympics - letting balloons into the blue sky

BAKHYZHAN BAITUREYEV: "VOLLEYBALL IS MY LOVE AND THE AIR I BREATHE."

- How did you come to start playing volleyball? And what have been your best victories?

- I think that my love for volleyball is in my genes - my mother played, and because of her I became interested and took it up when I was 12.

One of the things I remember best is my first major victory - when in 1982, as part of the Almaty youth team, we won the Kazakhstan championship.

Of course, my greatest victory was when we won the Asian club championship in Japan. 1993 was a difficult time economically as we had only just gained independence as a country and we were the first sporting delegation from Kazakhstan that travelled abroad. Naturally, nobody knew anything about Kazakhstan volleyball. However, we went there and we won! We really did create a bit of a furore. The feelings we had cannot be put into words - pride for the team and that we had done our country proud.

- You have reached the final of the French Cup twice. How did your sporting career start there?

- I ended up in France after the 1993 Asia Club Championships where I was named best player. I received an invitation to play in France, and have played in Paris for two seasons, first for the Paris University team, where in the 1993/94 season we came 3rd in the French championship. In the season after that I played for the Paris Saint-Germain team.

- Do you have any sporting rituals? For example, a lot of sportsmen do not like changing their number.

- You are right about numbers. I believe in their magic (smiles). In Kazakhstan I was always No. 12. And when I played abroad I was No. 7 or No. 9. I did not really enjoy having those numbers. As for the rituals, I always put my left sock on first, and lace up my left boot first. Maybe, it is because I am left-handed.

- What does volleyball mean to you?

- In short it is my love and the air I breathe, my hobby and work. I have been playing volleyball for 34 years, and I am very happy!

- You ended your career as a player at 35 and became a trainer. Which do you find the hardest?

- If I had understood how hard it was to be a trainer I would have behaved completely differently. Now I understand how hard it was training us; especially when we did not

listen and knowing now how irresponsible and lazy we were. It is the same as when you become a parent and look back to when you were a child and start thinking, "why did I do that?"

- What is your philosophy as a trainer?

- Work, persistence and discipline. When I was a child, nobody thought I would do anything. In sport, you do not always need to have talent. You can have some great material to work with, but not be successful. Just like in the well-known saying. You do not get anything for free in this life; you have to work for it.

- What were your trainers like?

- I had a few trainers who played a significant role in my becoming a sportsman and in my career. The first was my childhood trainer, Yerbol Gazizovich Moldazhanov, distinguished Kazakhstan trainer. Then there was Yevgeni Vitaliyevich Sivkov, USSR higher league trainer, distinguished Kazakhstan trainer and trainer of the Azamat-Almaty team I was playing for when we won the Asian club championships.

Thirdly, there was Vyacheslav Alexeyevich Platonov, distinguished USSR trainer, Olympic champion with the USSR men's team at the 1980 Olympics, and who has been recognised as one of the century's top three trainers by the International Volleyball Federation. I was lucky enough to play under him in St. Petersburg. I remember how he asked me once, "Bakhytzhан, do you write my exercises down?" I answered no and that I was not thinking of becoming a trainer, to which he answered, "shame!" Maybe, he saw some kind of trainer potential in me. I really did learn a lot from him, and I use what I learnt in my work.

- What qualities does volleyball give you?

- I will give you an example from when I was a child. I remember my first train trip to a competition with my childhood trainer Yerbol Gazizovich. It was lunchtime and each of the children started eating in their room. Seeing this, he called us 12-year old boys together and said, "boys, we are one team. I do not want to see you eating alone in your rooms. We are going to sit down and eat together". I still remember that and I also try to build the same team spirit with my players.

Sport is not easy. It is hard work, discipline and patriotism.

- What would you like to wish PetroKazakhstan?

- I would like to wish success in everything it does. It is great that the company looks after its people the way it does by holding these Olympic Games as they are a real celebration, and also a great example for other Kazakhstan companies.

Born 24 December 1967. Kazakhstan volleyball player, winner of the USSR Cup 1991, best Asian player - 1993, winner of the Asian Club Championship with Azamat-Almaty team, silver medal winner at the Asian Championship, double French Cup finalists and Russia Super League bronze medal winner.

Distinguished Kazakhstan trainer, USSR master of sport, Kazakhstan international class master of sport. Head trainer of the Kazakhstan women's team when it won the bronze medal at the 2010 Asian Games (China). Currently, trainer of the men's Ust-Kamenogorsk national league team.

WE ARE THE CHAMPIONS!

Years of persistent training, an ability to overcome pressure and a little bit of luck.... – the recipe for success is different for everyone. However, the most important thing is that they won! In this article we speak to the winners of each of the five sports at our recent Olympic Games.

BADMINTON

The winner was the PKOSI team of Marat Kashakov, Xu Guo, Dinara Tussupbekova and Ainurly Ibrayeva

- In one game, players can cover up to 10 km and lose several kilos. How did you train for the games?

Marat: I train at the PKKR Kyzylorda sports complex three times a week for two hours. I have not counted the kilometres and kilogrammes, but the intensity is good. I'm glad that badminton is our family hobby. My wife and daughter have been training for a long time and quite often participate in tournaments.

Guo: It's about concentrating and uniting a player's power, beauty, and elegance. As the four PKOSI badminton team players are all in good shape and very skilful, I did not see them run about much. In fact they seemed very calm and assured. The idea is that we have to work out for the game, but not play game for workout.

Dinara: This year, we trained hard to be prepared for the Olympics - twice a week for 1.5 hours with a coach and 1-3 times a week playing 90-minute games. We worked

Мұнай өнімдерінің маркетингі жөніндегі директор Э.Сарина бадминтон ойыншыларына медаль тапсыруда / Директор по маркетингу нефтепродуктов Э.Сарина вручает медали бадминтонистам / E.Sarina, Oil Products Marketing Director, presents medals to badminton winners

Facts

- The ancient Indian game of Poona is the prototype for modern badminton. English army officers serving in India brought the game back with them, which is when badminton became popular.
- Badminton has been an Olympic sport since 1992.
- You need up to 10 metres of catgut to string 1 racquet.
- The prize fund for the largest tournament - the World Badminton Super Series - is at least US\$ 200,000.
- The Guinness Book of Records recorded the speed at which a shuttlecock flies when a professional player hits it in 2005 as 332 km/h. However, in 2013, in an experiment with Yonex racquets, a new record for the fastest shot (smash) hit was set by the Malaysian player Tan Boon Heong. His shot registered 493 km/h.

very hard and quite often we finished our workouts literally unable to walk.

- Professional sportsmen take up to 10 years of intensive training to acquire a full range of shots. How long have you been playing badminton?

Marat: I started playing badminton in 2000, when I was 40.

Guo: Five years, so the 5th corporate Olympic Games mean a lot to me. I think it will be amazing if I can make it to the 10th competition.

Dinara: My father took me to play badminton when I was 13, but I have taken breaks. I've been training constantly for the last two years though.

Ainurly: I started playing a year ago. I found it relatively easy as I used to play tennis and table tennis.

- Who were your hardest opponents at the Olympics in both the individual and team events?

Guo: I will say all opponents made great team. The ice palace never extinguished the fire of the game.

Dinara: PKKR is our main competitor every year. They are a great team and play well together.

Ainurly: We really wanted to come first, and that meant we had to beat the 2013 winners - PKKR.

- What are your feelings about winning?

Marat: I have only one feeling - at last! I mean, we've been trying to win it for the last five years.

Dinara: Probably, because we've been trying to win the competition for the last five years, I actually felt quite empty once we had won.

Ainurly: Strangely, after the games have finished you only think that there are some teams you haven't played yet. I only began to think that we had won once we were on the awarding ceremony.

ПҚОП-тан бадминтон ойыншылары / Бадминтонисты из ПҚОП /
PKOP badminton players

company and I had never tried playing with a different one. When we got to Ak Bulak, on the first day of training someone took my racquet, and I had to borrow one from Xu Guo. I liked it a lot as my shots had more power to them and it fitted better in my hand. At that moment I understood that you need to choose your racquet. By the way, in badminton you also need to choose the correct shuttlecock, and before the game get the feel of the court, understand how the shuttlecock moves through the air. Even air humidity and temperature affect shuttlecock movement.

- Do you have any superstitions before tournaments?

Guo: Not really, but I did ask my iPhone Siri before the game whether we were going to win and she said we would. I took that as a good sign, anyway.

- Do you follow international games? Do you have any role models?

Dinara: I try to follow the major tournaments. As they're not normally shown on television, I watch them on the Internet. My hero is the Chinese Olympic champion Lin Dan, a really attacking and unique player.

Guo: I like watching Taufik Hidayat. He's an elegant player.

- Currently, Asian players win up to 90% of all badminton medals. How popular is badminton in China?

Guo: Indonesia is known as the kingdom of badminton, but the Chinese are addicted to it now. For a lot of people it's a good way working out and making friends.

- How would you assess the way the tournament was organised?

Marat: The Olympics were organised excellently!

Guo: I have to say this is the best organised competition I have ever seen. PR made the game! We are so pleased to have been part of what felt like a really high-level competition. I was so moved when the balloon in company colours flew in the sky and the song "We are the Champions!" spread over the place.

- What has changed in these five years?

Ainurly: Every year we see how the Games are better organised. This year, apart from the wonderful location, the kit was excellent - we were given some quality clothes, windproof jackets and backpacks.

Guo: Better organisation, stronger players, a better spirit and more friends!

- Which players played well and showed good technique?

Marat: PKKR team, where Volodya Kogai had good technique. The PKOP team are battlers. But the best player in the whole tournament, without doubt, was our Xu Guo!

Guo: Every one played really well, and our team showed their true ability. This year, we had the dream team.

- What can you say about the referees?

Dinara: The referees were professional and unbiased.

- How much does the racquet influence the game?

Guo: Players can be serious about their racquets. I heard that some professionals sleep with their rackets and allow no one to touch them.

Dinara: A lot depends on the racquet - the strength of your shot, accuracy and the pressure on your arms. The fact that you need at least a month to get used to a racquet means a lot.

Ainurly: Something interesting happened to me. I used to train exclusively with a racquet that was given to me by the

ПҚОСИ және ПҚКР командаларының амандасуы / Приветствие команд ПҚОСИ и ПҚКР /
Meeting of PKOSI and PKKR teams

BILLIARDS

Winner – Gali Makhatayev, PKKR

- We know that PKKR registered over 20 people that competed for the billiards tournament at the Olympics. Was it difficult to get a place in the tournament?

- It wasn't easy as competition was great. Qualifying matches took place at the field. Last year I only came 2nd and didn't even make it to the Olympics. This year, I was lucky and became part of the PKKR team. I took the baton from Almas Bekenov, whom I respect and value.

The difficulty in reaching the final wasn't really due to the number of players, but down to psychological training. But, of course regular practice is important.

- What made you take up billiards?

- I've been playing billiards for over 10 years, and I find something new in each new game. I was first attracted by the game's seriousness and strictness. I learnt how to hide my emotions during the game and got a good eye, which has been useful in life and at work as well. The strategy, tactics and passion of the game also attract me to it.

- How did you master your skill?

- I taught myself, but have always listened to more experienced players. When I'm on shift, I try to play at least an hour after work. Before the Olympics I practised a lot in the Almaty billiards clubs.

- Who was the most interesting opponent you came up against?

- Any sportsman will tell you that it's more interesting to play with a stronger player. Before going to Almaty, I heard about Azamat Yelemesov from Turgai-Petroleum who had come 1st in the last two Olympics. He's a very strong player, and playing well against him was important for me. In the beginning of both - first and second games he was leading, but I managed to turn the game around and eventually won. I think we played a great game.

- What are your feelings on your victory?

- I know what it's like to win as I've won a number of singles' tournaments at Kumkol. However, winning at the Olympics is something else as your results also dictate the team result. My main objective was not to let down anyone who was relying on me.

- What can you say about the referees?

- I had only managed to see the international referee Raimzhan Buzurkhodzhayev on television when he officiated at the world championships, so I would like to thank the organisers for inviting someone of his level so that we could feel like we were professionals, at least for a minute. The referees were very professional.

- There are a lot of different types of billiards. What kind do you play?

- I play Russian billiards or pyramid, which is also divided into free, combined and dynamic. I would also like to start playing English billiard snooker, which is one of the more difficult billiard games.

- How long were your shortest and longest frames?

- I didn't count at the Olympics, but overall my shortest frame was five minutes.

- Do you have any superstitions before you play?

- I'm not superstitious, but at the last tournament something interesting happened. Yerkin Yertayev, one of the competitors and a lover of billiards, said he would give away his "expensive" cue to the winner. I won the cue and used it to win the Olympics. Maybe, it helped me.

- How, in your opinion, was the tournament organised?

- Excellently. A suggestion for the organisers is to let the referees get to know the location and equipment for the games in advance so that they can assess any plus points or weaknesses. I mean, the most important things in a game of billiards are the table and balls. On the whole, I would like to thank the company for the Olympics!

Бильярд бойынша жарыстардың қатысушылары төреші Рaimжаном Бuzурхoдзhaевпен бірге / Участники соревнований по бильярду с судьей Рaimжаном Бuzурхoдзhaевым / Billiard competition players with referee Raimzhan Buzurkhodzhayev

Facts

- The date and exact location of the first game of billiards is not known. It is known though that the game is very old and was invented in Asia, in India according to some, and China according to others. In Europe the first game was recorded in the 16th century.
- Documents show that the first billiard table was made in 1469 for the French King Louis XI.
- Between the 18th and 19th centuries, billiards was considered a part of the education of nobles in Europe and Russia.
- There are a lot of different types of billiards, for example French carom, Russian billiards, English snooker, American pool, Finnish kaisa and Baltic novuss.
- In Soviet times it was forbidden to play billiards professionally.

MINI-FOOTBALL

The winner was the Kazgermunai team of Nurlan Dairabayev, Askar Bekenov, Ruslan Tanirbergenov, Zhomart Myrzabekov, Berikbol Altybasov, Aliaskar Tadzhibetov, Yerkebulan Batpanov and the captain Viktor Onokhov

- Viktor, which game was the hardest for you and your team?

- I think that most people will agree with me that the most interesting and exciting game was between Kazgermunai and PKKР, especially when in the last minute both teams scored to make the score 1-1. It was the match for 1st place in the table. Kazgermunai only needed a draw, while PKKР needed a win. It was a hard-fought and intense game to watch. I hope we managed to please the spectators.

- Did you have a trainer? How were your training sessions?

- We don't have a trainer. We discuss upcoming matches and strategies together as a team. Before each tournament we increase the number of training matches and arrange friendlies.

- How did your team cope with the difficult moments?

- We have a united and close-knit team. It's sport, and anyone can make a mistake during the game, no matter how professional they may be. Despite that, no matter how hard it gets, you can't give up, and it's a lack of attitude that can lead to defeat. For example, after letting in a 2nd or 3rd goal at the start of a game, players can lose interest and the team suffers. We were in situation where we were losing by 4 goals, but in the end we managed not only to level the score, but also take the lead. The psychological factor plays a large role. The most important thing is not to give up, restrain yourself in difficult moments, continue to believe in yourself and battle until the final whistle goes.

- What does football mean to you? What qualities does it improve?

- Football is the most popular sport in the world; and for many it's their life. It improves coordination. Being able to work with the ball quickly and correctly, and strike it well is not as easy as it looks. As football is a team sport, it teaches you how to work together and listen to other people. Sportsmen are able to develop the ability to analyse a situation, take quick and correct decisions, think their actions through and consider the consequences.

The benefits of football are immense. You don't need to be a professional, as being an amateur can bring just as much pleasure. For me personally, playing football is getting emotional charge and thanks to my

ПКИ корпоративтік юрисконсульты Ли Синьюй мырза мини-футболдан жеңімпаздарды марапаттауда /
Корпоративный юрисконсульт ПКИ Ли Синьюй награждает победителей по мини-футболу /
PKI Corporate Counsel Mr. Li Xinyu awarding mini-football winners

intensive trainings I am able to get rid of any bad thoughts I may have and relax.

- Who are your football idols?

- From those who have retired, my idol is Zinedine Zidane. He was a wonderful footballer with an unbelievable vision of the pitch and an amazing ability to work the ball. Of those still playing, I like Lionel Messi.

- What are the specifics of mini-football?

- Apart from the number of players and the size of the pitch, the game has a number of differences. For example, there is no off-side in mini-football. Just like in normal football, players can be sent off, but only for a couple of minutes. A couple of minutes in mini-football is a long time. In fact, 30 seconds in mini-football can change the whole course of the match, which is why getting sent off is a serious blow.

You can play mini-football in a hall or outside. The rules differ slightly depending on where you play. The best thing about mini-football is that you can play it all year round.

- Do footballers have superstitions or customs?

- Sometimes we play in the same strip in which we won a previous game; in our "lucky strip" so to speak. In all honesty, all of these superstitions only give you a small advantage. The basis and fundamental rule in any sport is persistent training.

- How was the tournament organised? Do you have any comments or wishes?

- I would like to thank the organisers for a great time! Everything was perfect - a real celebration for everyone. We played football and had fun. No complaints, maybe a suggestion. Next time, it would be great to include at least one more team sport - volleyball or basketball.

And for all sportsmen and not only, I would like to wish more sport trainings, health, strength, agility, endurance and speed!

Facts

- The first game resembling mini-football was played in Brazil in the 1920's. The Dutch were the first to hold a national championship in 1968.
- Mini-football is played on a 25-42 x 15-25 m pitch, while 'full-sized' football is played on a 90-120 x 45-90 m pitch. The ball is also smaller in mini-football.
- Mini-football has 4 outfield players and a goal keeper, as opposed to 11 players in football. The biggest difference between mini-football and football is in the tactics. The limited number of players in mini-football means that any player can be in attack or in defence. Replacements opposite to football are unlimited.
- The speed of the ball in football can reach up to 210 km/h.
- Football is officially banned in six countries, including Afghanistan, Cambodia and Greenland.

TABLE TENNIS

The winner was the team from Kazgermunai, represented by Alzhan Zharmukhamedov, Mels Kim, Marina Kim and Aizada Kelimbetova

- Where does your victory in the 5th Olympics rate in your sporting career?

Mels: I will never forget it as we'd never won the Olympics before. First place in the individual and team competition at the PetroKazakhstan Olympics is a kind of "double", as literally a couple of weeks before the tournament we came first in the 3rd Olympic Game between the subsidiaries and associates of our JV's second shareholder - KazMunaiGas Exploration and Production. Two victories on the trot meant a lot to us.

- How would you assess the game?

Aizada: In terms of skill, the three leading teams (PKKR, PKOP and KGM), were all at the same level, in my opinion. We were just more lucky ones as we ended up winning.

Alzhan: The people in our team demonstrated their best game, giving a 100% and ending up with a great result.

- What was the most difficult game and what were the most memorable parts of the game?

Mels: The most intensive and difficult was the first game with Jovan Mirceski from PKKR, which consisted of 3 sets. After losing the first set 13:15 and falling behind in the second, I managed to compose myself and claw myself back to win 10:8 in the second set.

Facts

- The name "ping pong" was first used in 1901. Before that it was called Flim-Flam or Wif-Waff or even Gossamer. However, a little more than a century ago, the American John Jacobs registered the name based on the two sounds he heard - "ping", which is the sound of the ball when it hit a paddle and "pong", which the ball hit the table.
- In 1988 table tennis became an Olympic sport.
- Table tennis is extremely popular in Asia and is played by more than 260 million people worldwide.
- Table tennis balls should be white or orange. Other colours have not been allowed in international competitions since 2007.
- At the start of a game or if a paddle is changed during a game, players should show their paddles to their opponent and the referee for inspection.
- A table tennis ball may reach speeds of 180 km/h during a game.

Теннис бойынша «алтын» / «Золото» тенниса / Tennis gold recipients

- Did you have a trainer? What were your training sessions like?

Alzhan: There are 7 or 8 of us where we are both players and trainers.

Mels: We train 3 or 4 times a week after work.

- You cannot buy a finished professional paddle. Players or their trainers choose the base and covering. How do you go about buying a paddle?

Alzhan: Yes, paddles are an individual thing. We buy the base and covering from the Table Tennis Federation in Almaty based on each player's game style.

- What would you like to wish anyone taking up table tennis?

Aizada: First of all, belief in your own ability, and also that the result, which is why you put in so much effort training, will come in the end. I'd also like to say that training breeds mastery and skill.

- How was the tournament organised?

Marina: We enjoyed how the Olympics were organised. Everyone involved showed the appropriate understanding and responsibility in all player-related issues. All the events were well organised, down to the smallest detail, including the competitions themselves as well as the sportsmen's leisure time.

Alzhan: All that's left is to wish everyone good luck at the 6th Olympics! Let the best teams win!

Жеңіс үшін сайыс / Борьба за победу / Fighting to win

CHESS

The winner was the PKOP team of Marzhan Kulekeyeva, Zhandarbek Zhumadildayev and Zhorabai Kassymov

- Einstein once said that he played chess for an hour a day to train his brain. How long have you been playing chess and how often do you play?

Marzhan: I started playing chess when I was 10, and I train twice a week.

Zhandarbek: I became interested in chess when I was 18, and I have enjoyed playing for 30 years already.

Zhorabai: I have been playing chess for 20 years already. I master my skills from special books and I enjoy playing in the open air, in the park.

- Who was your strongest opponent at the Olympics?

Marzhan: My strongest opponent was Aigul Imanbayeva from Turgai Petroleum. It was an interesting and tough game.

Zhandarbek: Nurlan Abibullayev from PKKR, who is a candidate master of sport.

- How do you feel about your victory?

Marzhan: It wasn't easy as we came up against some worthy opponents, which is why the taste of victory is particularly sweet.

Zhandarbek: I am proud that I was able to justify the company's belief in me.

Zhorabai: I am so happy! It's not the first time that PKOP has won the Olympics' chess tournament. We are proud of being able to win it again.

- What about the referees?

Marzhan: I liked the way the games were refereed. The international referee Alexander Kashashvili showed his expertise and loyalty in the way he officiated.

Zhorabai: A professional referee, honest and objective assessment of the game.

- The longest game in the history of chess lasted 20 hours and 15 minutes was between Ivan Nikolic and Goran Arsovic in Belgrade in 1989. What were your longest and shortest games?

Zhandarbek: In the 30 years I've been playing, my longest game was 90 minutes, while the shortest was 2 or 3 minutes.

Zhorabai: 30 minutes was my longest game, and 5 minutes the shortest.

- Psychologists often cite chess as being an effective way of improving

your memory. What qualities does chess, in your opinion, improve?

Marzhan: Chess is gymnastics for the mind. I believe that it's intellectual and improves logic and analytical skills. A good chess player can count up to 2-3 moves ahead, and that helps analyse events and actions in life.

Zhandarbek: Chess disciplines, helps develop an analytical way of thinking and also logical thinking.

Zhorabai: Chess teaches you how to resolve complex objectives and generate ideas, and, of course, helps you improve your memory.

- Who is your favourite chess player?

Marzhan: The 13th world champion Garry Kasparov, who is just such a unique player.

Zhandarbek: I have a few. For example, Jose Raul Capablanca - a great master of the endgame and who managed to introduce it into chess, or the chess genius Alexander Alekhine, who was only just over 20 when he became world champion.

Zhorabai: Anatoly Karpov, a very good player and a wonderful tactician.

- Chess computers are nowadays an important part of chess. World champion Garry Kasparov, who is considered the best player ever, lost to the Deep Blue computer in 1997, which was a real shock for the world of chess. Have you ever played with a chess computer?

Marzhan: Yes, I've played with a chess computer. You have to nowadays.

Zhandarbek: I've played with a chess computer, and it was really difficult.

- Have you ever played non-traditional chess (three-player chess or correspondence chess)?

Marzhan: I've played correspondence chess a few times. It's fun.

- Do you have any tournament superstitions?

Marzhan: No, and I think that the best custom is practice and preparing well for tournaments.

Zhandarbek: The most important thing is to believe in yourself!

- How do you think the tournament was organised?

Marzhan: I would really like to thank PKOSI division, who were the organisers of the 5th Olympics. Everything was organised to the highest level. Having the Games in the Alatau foothills is further proof of what a beautiful country we live in. We were not left alone, not even for a minute. Well done!

Zhorabai: Everything was excellent!

- What has changed in these 5 years?

Marzhan: We have two new companies and the competition has become stronger. It's no longer that easy to win, and every time we play the games get better.

Facts

- The history of chess goes back more than 1,500 years. There are a lot of versions as to where it came from. According to the most common legend, the first game appeared in India in the 6th century. In the 7th century the game appeared in Persia and was renamed Chaturanga. This is where the modern name chess came from. Players cried "check" (from the Persian "shah" for "king") when attacking their opponent's king, and "check mate" ("king is dead").
- The rules for chess were standardised in the 19th century when international tournaments became common. There has been a world chess champion since 1886.
- The basic rules of chess are "touch the piece - move" and "remove your hand - move made".
- Time controllers have been since the 19th century. Initially clocks were sand clocks, but in 1883 Wilson began manufacturing mechanical chess clocks. The player that has just made a move presses the button on the clock stopping his clock and releasing his opponent's clock.
- Apart from classic chess, other versions exist. For example, three-player chess on a hexagonal board with rectangular fields. National variations on the game also exist such as Asian xiangqi, shogi, janggi and makruk.
- The International Correspondence Chess Union was created in 1928. Moves are now not only sent by standard mail, but also by e-mail.

MEDIA COVERAGE

...The International Boxing Association and Ak Bulak Sports Complex have hosted the 5th Anniversary PetroKazakhstan Olympic Games, at which more than 100 people from Almaty, Shymkent and Kyzylorda took part. The event is a good example of the realisation of an idea to develop mass sport in Kazakhstan.

Arystanbek Mukhamediuly, RK Minister for Culture and Sport, noted at the opening ceremony, "with the President recently signing a law on physical culture and the development of sport, parts of which discussed the development of mass sport, we are proud that Kazakhstan is becoming a sporting power." The minister wished all the competitors of PetroKazakhstan Olympics success and a great contest.

Results of these two-days Olympics were as follows - first place went to upstream division team - PetroKazakhstan Kumkol Resources. Second place was taken by their countrymen - JV Turgai-Petroleum, and third by the Shymkent Refinery team.

...How do you make someone lead a healthy lifestyle and make sport be an integral part of it without complaining about being busy or tired? PetroKazakhstan, which has been holding its corporate Olympic Games for five years already, has managed to find the answer to that question, by turning its corporate Games into a major event and a highlight for many of its oil workers.

The most important thing about the Games is that it gives the competitors the chance to meet outside of work and talk with Kazakhstan sporting legends - Olympic champions who always support such initiatives of PetroKazakhstan. The International Boxing Association, which hosted the Games, was the perfect host - the majestic beauty of the Alatau foothills really emphasising the slogan "faster, higher, stronger!"

The intellectual tension hung in the air over the chess tournament. Billiard players showed their skill with their cues, while the tension at the badminton and table tennis competitions was also palpable. However, the most excitement was saved for the football field, where the passion almost reached boiling point, with everyone getting involved. Two days of competition passed in an instant.

...Sunshine, air and mountains! These three simple words contain so much energy that they make you want to forget your everyday worries and set off for the picturesque autumnal mountains. Even more so, as the 5th Anniversary PetroKazakhstan Olympic Games were being held there.

A first for corporate sporting events, Minister for Culture and Sport Arystanbek Mukhamediuly opened the event and welcomed the participants. "Today's games testify to the colossal attention paid to mass sport in Kazakhstan", Mr. Mukhamediuly said. "Despite the Olympic slogan is "It's not victory that is important, but taking part", I wish all PetroKazakhstan Olympics participants sporting victory!"

The competitors were greeted by PetroKazakhstan President Wei Yuxiang, who said "for PetroKazakhstan the corporate Olympic Games are an important event involving many thousands of people. I am sure that our corporate spirit helps us achieve great results and be a leading oil company in Kazakhstan".

PetroKazakhstan Vice-President Bakhytzhan Issengaliyev said, "I would like to thank Minister Mukhamediuly for taking the time to welcome our sportsmen and women. His visit has shown that he is not only for the development of professional sport, but that he pays great attention to the development of mass sport. We have also invited famous sports stars. An introduction to sport through professionals is what President Nazarbayev was talking about when he said "Our nation should be healthy."

Well-known volleyball player Bakhytzhan Baitureyev commented on the results of the tournament, "I have been lucky enough to watch tournaments between akimat employees and military organisations, but I have not seen anything on the scale of the PetroKazakhstan Olympic Games. PetroKazakhstan employees have received a real sporting festival. I am convinced that healthy employees mean a healthy company, which means a healthy business and prosperous country."

...“PetroKazakhstan is holding its 5th Olympic Games and in doing so is a role model for other companies”, noted Olympic silver judo medallist Askhat Zhitkeyev, who was invited to the Olympics. “If other companies follow the PetroKazakhstan example and involve their people in sport in such a way and promoting a healthy way of life, then Kazakhstan sport will progress. The company allocates significant funds for developing sport. Its regional facilities have their own modern sport's complexes and gyms, and hire professional trainers for their various teams.”

“Thanks to shareholders' and colleagues' support, the Olympics has become a very important event in the history of PetroKazakhstan and a core element in its corporate culture”, PetroKazakhstan President Wei Yuxiang noted. “We pay great attention to the physical condition of our people, promote a healthy way of life and always support corporate sporting events.”

www.petrokazakhstan.kz